

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO WSI POTRZEBOWO**

Opracowanie:
mgr inż. Zbigniew
Gałuszka

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Z. Gałuszka".

Kamil Simlat

Wijewo 26.05.2025

SPIS TREŚCI:

1.1.	PODSTAWY PRAWNE	3
1.2.	PRZEDMIOT, ZAWARTOŚĆ, CEL I METODA SPORZĄDZANIA PROGNOZY	3
1.3.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	3
2.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	4
2.1.	ŚRODOWISKO.....	4
2.1.1.	<i>Położenie i rzeźba terenu</i>	<i>4</i>
2.1.2.	<i>Gleby.....</i>	<i>4</i>
2.1.3.	<i>Surowce naturalne</i>	<i>5</i>
2.1.4.	<i>Wody powierzchniowe i podziemne.....</i>	<i>5</i>
2.1.5.	<i>Klimat.....</i>	<i>6</i>
2.1.6.	<i>Lasy.....</i>	<i>6</i>
2.1.7.	<i>Świat roślin i zwierząt.....</i>	<i>6</i>
2.2.	STAN ŚRODOWISKA I ZAGROŻENIA	8
2.2.1.	<i>Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego.....</i>	<i>8</i>
2.2.2.	<i>Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych.....</i>	<i>10</i>
2.2.3.	<i>Zanieczyszczenie gleb.....</i>	<i>11</i>
2.2.4.	<i>Zagrożenia związane z transportem i poważne awarie.....</i>	<i>12</i>
2.2.5.	<i>Zagrożenie hałasem.....</i>	<i>12</i>
2.2.6.	<i>Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne.....</i>	<i>13</i>
2.2.7.	<i>Zagrożenie dla świata roślin i zwierząt.....</i>	<i>14</i>
2.2.8.	<i>Zagrożenia nadzwyczajne.....</i>	<i>14</i>
2.3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	14
2.4.	WPLYW DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA NA STAN ŚRODOWISKA	15
2.5.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU.....	16
3.	USTALENIA PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	16
3.1	KSZTAŁTOWANIE ZABUDOWY I KOMUNIKACJI	16
3.2.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA NINIEJSZEGO OPRACOWANIA ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	17
3.2.1	<i>Dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym.....</i>	<i>17</i>
3.2.2	<i>Dokumenty ustanowione na szczeblu wspólnotowym.....</i>	<i>18</i>
3.2.3	<i>Dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i wojewódzkim</i>	<i>19</i>
3.3.	OCHRONA ZABYTEKÓW ORAZ DOBRA MATERIALNE	20
4.	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO I ICH SKUTKI.....	21
4.1.	ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ	21
4.2.	PROGNOZOWANE NOWE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	21
4.2.1.	<i>Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na zwierzęta i rośliny.</i>	<i>21</i>
4.2.2.	<i>Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru</i>	<i>26</i>
4.2.3.	<i>Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....</i>	<i>26</i>
4.2.4.	<i>Przewidywane oddziaływanie na zasoby naturalne</i>	<i>27</i>
4.2.5.	<i>Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....</i>	<i>27</i>
4.2.6.	<i>Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....</i>	<i>27</i>
5.	PODSUMOWANIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	27
6.	OŚWIADCZENIE AUTORA.....	29

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawy prawne

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone zgodnie z wytycznymi zawartymi w:

- Uchwale Rady Gminy w Wijewie Nr IX/59/2024 z dnia 09 grudnia 2024r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Potrzebowo
- Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.),
- Ustawą z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 poz. 1112 ze zm.).

1.2. Przedmiot, zawartość, cel i metoda sporządzania prognozy

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Potrzebowo gmina Wijewo.

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu planu, założeń ekofizjograficznych, założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska.

Prognoza została opracowana w celu określenia oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń planu. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego i ich wzajemne powiązania oraz warunki życia mieszkańców.

Prognozę oddziaływania przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan wiedzy o środowisku oraz przewidywanym zagospodarowaniu terenu.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar zainwestowany wsi Potrzebowo i jego najbliższej części. Wieś Potrzebowo położona jest wzdłuż drogi powiatowej nr 4755P Wijewo – Potrzebowo i dalej na Sławę.

Zakres merytoryczny prognozy uwzględnia warunki określone w art. 51 ust. 2 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024, poz. 1112 ze zm.) i zawiera trzy zasadnicze punkty:

- pierwszy - ogólna analiza aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym planem, ze szczególnym uwzględnieniem jego wrażliwości i odporności na degradację, wymogów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu i jego wpływu na środowisko, a także na jakość życia i zdrowie ludzi,
- drugi - omówienie ustaleń planu, szczególnie tych, które mają wpływ na środowisko,
- trzeci - właściwa prognoza, którą poprzedza ocena dotychczasowych skutków wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko oraz przewidywanych oddziaływań realizacji projektu planu na poszczególne elementy środowiska i ich wzajemne powiązania. W tej części zostały również przedstawione propozycje rozwiązań mogących wyeliminować lub ograniczyć negatywne wpływy na środowisko.

1.3. Powiązania z innymi dokumentami

Przy sporządzaniu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko uwzględniono oraz respektowano i powiązано przepisy prawne zawarte w:

- Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.); Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54).
- Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023r., poz. 1336 ze zm.);
- Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j: Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.);
- Ustawie z dnia 17 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 r. poz. 1478 ze zm.);
- Ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82);

- Ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r. poz. 530);
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633 z późn. zm.);
- Ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.);
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r., poz.1839);
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380);
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r., poz. 1409);
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);

W prognozie wykorzystano informacje zawarte w następujących opracowaniach:

- „Geografia regionalna Polski” J. Kondracki Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2000r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku, przyjęta uchwałą Nr XVII/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r.
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 przyjęty uchwałą nr XXVI/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020 r,
- Plan gospodarki odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019 – 2025 wraz z planem inwestycyjnym przyjęty uchwałą Nr XXII/405/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 września 2020 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wijewo uchwalone przez Radę Gminy Wijewo Uchwałą nr LII/383/2023 z dnia 14 września 2023r.

2. Charakterystyka środowiska

W prognozie oddziaływania planu na stan środowiska, przedstawiono charakter środowiska w sposób poglądowy, dając w ten sposób ogólny wgląd w jego charakter i stan. Ogólną charakterystykę można zebrać w kilku punktach dotyczących położenia i morfologii, budowy geologicznej i złóż, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu i życia biologicznego oraz dotychczasowego przekształcenia i zanieczyszczenia środowiska.

2.1. Środowisko

2.1.1. Położenie i rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego teren opracowania położony jest w obrębie prowincji Pojezierzy Południowo-bałtyckich, makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego, w mezoregionie Pojezierza Sławskiego.

Deniwelacje terenu w granicach gminy Wijewo wynoszą około 40 m. Najniżej położone fragmenty terenu znajdują się w północnej części, w rejonie rynien jeziornych i wynoszą około 60,0 m n.p.m. Natomiast najwyższe wyniesione fragmenty wysoczyzny morenowej obejmują rzędne około 95,0 m n.p.m. Generalnie przeważają powierzchnie terasowe, które w szerokiej pradolinie Obry wraz z ciągami jezior rynnowych tworzą rys geomorfologii gminy. Fragment wysoczyzny morenowej występuje w części południowo -wschodniej, w rejonie granicy z gminą Włoszakowice i Wschową.

2.1.2. Gleby

Na obszarze planu występują gleby IVa, IVb i V klasy bonitacyjnej oraz nieużytki. Ogólnie na terenie gminy dominują gleby biellicowe właściwe oraz brunatne kwaśne, rzadziej czarne ziemie zdegradowane. Gleby te wytworzone w przewadze z piasków aluwialnych są ubogie w magnez i inne składniki pokarmowe. W dnach rynien dolin występują w większości gleby organiczne: murszowe, torfowe i mułowo – torfowe o niekorzystnych warunkach wodnych (podmokłe i okresowo przesuszone).

Gleby gminy Wijewo należą do przeciętnych. Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach wynosi 53,7 punktów.

Na terenie gminy nie występują gleby klasy I i II, a gleby klasy III łącznie stanowią tylko 26%. Gleby klas czwartych stanowią 37 %, V - 25 %, VI - 12 %.

W odróżnieniu od klas bonitacyjnych, które w przybliżeniu oddają ogólną wartość produkcyjną gleb w naturalnych warunkach gospodarowania, pełną rolniczą ich przydatność określają kompleksy rolniczej przydatności.

Kompleksy rolniczej przydatności	Grunty orne							
	2	3	4	5	6	7	8	9
%	9	2	33	18	24	12	1	1

Określając ogólnie stopień funkcjonalnej przydatności gleb, to:

- kompleksy glebowe od 2-5 i 8 zaliczyć można do terenów korzystnych dla produkcji rolnej (stanowią 63 %),
- Kompleksy 6, 7, 9 mało przydatne dla produkcji rolnej, korzystne dla rozwoju funkcji pozarolniczych (37 %).

2.1.3. Surowce naturalne

Na terenie opracowania nie występują udokumentowane złoża kopalin.

Spośród dotychczas udokumentowanych na terenie gminy złóż surowców naturalnych wyróżnić można:

- kruszywa naturalne – w rejonie Radomyśla i Zaborówca, które są eksploatowane)
- torfy : w rejonie Miastka.

Ochrona złóż surowcowych może ograniczyć na tym obszarze inwestycje niezwiązane z przyszłą eksploatacją tych zasobów. Rozwój działalności gospodarczej w oparciu o wzrost eksploatacji surowców mineralnych wiąże się z silną ingerencją i degradacją walorów przyrodniczo-krajobrazowych środowiska w tym rejonie.

2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Wijewo w całości położona jest w dorzeczu Odry. System wodny obszaru uwarunkowany jest budową geologiczną, stosunkami geomorfologicznymi i litologicznymi. Główną osią drenażową obszaru jest rzeka Obrzyca, która poprzez system swych odpływów odwadnia obszar w kierunku północnym i zachodnim. Niemal cała północno - zachodnia część gminy odwadniana jest poprzez Młynówkę Kaszczorską w kierunku północnym do Obrzańskiego Kanału Południowego, niewielki fragment północno - zachodnie części gminy do Dopływu z jeziora Dominickiego; część zachodnia poprzez Kanał Samka i Breński dalej rzeką Czernicą w kierunku zachodnim do Obrzycy.

Młynówka Kaszczorska w środkowym biegu, pomiędzy jeziorami Lgińskim, Białym i Miałkim nosi nazwę Starej Rzeki. W zlewni Młynówki Kaszczorskiej w obrębie gminy występuje szereg jezior: Lgińskie Małe, Lgińskie, Brzeźnik, Lincjusz, Białe, Miałkie, Breńskie, Wieleńskie Trzytoniowe zwane również Przemęckim Zachodnim (południowa część), z których to jeziora Lgińskie i Lgińskie Małe graniczą z gminą, a jeziora Ośłonińskie i Górskie, Małe i Dąbie położone są poza jej granicami. W zlewni Dopływu z jeziora Dominickiego na terenie gminy leży jedynie jezioro Maszynek, natomiast poza granicą w Przemęckim Parku Krajobrazowym jeziora: Krzywce, Trzebidzkie, Wielkie, Boszkowskie, Przemęckie i Ośłonińskie. Jeziorność gminy Wijewo wynosi 3,9%, a dla porównania Przemęckiego Parku Krajobrazowego 6,7%.

Naturalny system cieków na omawianym obszarze został w dużej mierze przeobrażony poprzez budowę kanałów, rowów melioracyjnych, jazów, przepustów, umacnianie brzegów czy prostowanie koryt.

Głównym użytkowym poziomem wodonośnym gminy Wijewo jest czwartorzędowy poziom międzyglinowy. Poziom międzyglinowy posiada korzystne parametry filtracyjne, co związane jest z jego stosunkowo dużą miąższością wykształceniem jako piaski średnioziarniste, gruboziarniste i żwiry, rzadziej piaski drobnoziarniste. Poziom ten zasilany jest przez infiltrację opadów poprzez nadległy kompleks piasków i glin zwałowych lub przez przesączanie wód z poziomu gruntowego.

Czwartorzędowe wody gruntowe na obszarze opracowania tworzą zwierciadło o charakterze swobodnym na głębokości 7,8 -15,6 m p.p.t, średnio 11,8 m p.p.t. Głębokość zalegania zwierciadła wód gruntowych jest skorelowana z rzedną terenu. Wahania zwierciadła wód oszacowano na 1 m. Przepływ wód gruntowych odbywa się w kierunku północno- zachodnim tj. w kierunku cieku przepływającego w pobliskim obniżeniu dolinnym. Wody gruntowe zasilane są poprzez bezpośrednią infiltrację opadów.

Zwierciadło wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego nawiązuje do ukształtowania powierzchni terenu. W gminie Wijewo wody zalegają płytko – wzdłuż obniżen związanych z systemem odwadniającym wody

występują w przedziale 1-2 m poniżej poziomu terenu, podobnie wzdłuż rynien jeziornych. Na obszarach pozostałych zwierciadło wód występuje na głębokości od 1,8 m ppt w rejonie Radomyśla, do 4,5 m ppt. w rejonie Brenna, średnio około 2,7 m ppt.

Rozkład wartości średnich miesięcznych głębokości zalegania wód podziemnych wskazuje na jeden okres wzrostu (marzec, kwiecień), oraz jeden okres niżu (wrzesień, październik), co świadczy o zasilaniu wód podziemnych szczególnie w okresie wiosennym. Po okresie wiosennym aż do jesieni występuje zjawisko szczypty zasobów. W okresie letnim pomimo znacznego zasilania opadowego zwierciadło wód podziemnych występuje na głębokości 136 do 164 cm ppt, co wskazuje na brak korelacji między opadami a kształtowaniem się średnich miesięcznych głębokości zalegania wód podziemnych. W rejonie jezior Breńskiego i Brzeźnie występują pojedyncze stałe źródła o niewielkiej wydajności rzędu 0,1 – 0,5 dm³/s. Natomiast zespół stałych źródeł występuje we wschodniej części jeziora Breńskiego oraz poza gminą w rejonie jeziora Zapowiednik (na południe od jeziora położone są najbardziej wydajne zespoły źródeł o wydajności rzędu 100 dm³/s).

W zasięgu gminy występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), które podlegają szczególnej ochronie jakościowej i ilościowej. Są to:

- **GZWP nr 304 - Zbiornik międzymorenowy Przemęt** – Jest to zbiornik czwartorzędowy, o charakterze porowym, posiadający status wysokiej ochrony, znajdujący się w całości w granicach opracowania planu,
- **GZWP nr 306 - Zbiornik Wschowa** – Jest to zbiornik czwartorzędowy, o charakterze porowym, posiadający status najwyższej ochrony.

2.1.5. Klimat

Analizowany obszar, należy do strefy klimatu umiarkowanego w obszarze wzajemnego przenikania się wpływów oceanizmu atlantyckiego i kontynentalizmu wschodnioeuropejskiego. Udział cech klimatu morskiego jest tu jednak większy. Na warunki klimatu lokalnego mają wpływ między innymi takie elementy jak: ukształtowanie terenu, pokrycie szatą roślinną, głębokość zalegania wód gruntowych, duże powierzchnie wód otwartych.

Najkorzystniejszymi warunkami klimatu lokalnego charakteryzują się obszary wysoczyzny oraz fragmenty wyższych poziomów terasowych. Tereny te są dobrze przewietrzane, nasłonecznione i cechują się małą wilgotnością. Natomiast obniżenia terenu niższych poziomów terasowych dna rynien charakteryzują się podwyższoną wilgotnością powietrza, utrudnionym przewietrzaniem. Są to tereny częstych inwersji temperatur oraz gromadzenia się mas chłodnego powietrza, a także częstego występowania mgieł.

Według regionalizacji W. Ikonowicza, gmina Wijewo położona jest w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wpływów oceanicznych. Amplitudy temperatur są mniejsze od przeciętnych w Polsce. Wiosna i lato wczesne i ciepłe (+ 18,1 oC w lipcu), zima łagodna (-3,6 o C w styczniu) i krótka z nietrwałą pokrywą śnieżną utrzymującą się przez ok. 60 do 65 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi ok. 220 dni. Roczna suma opadów wynosi nieco ponad 550 mm, tj. poniżej średniej krajowej. Wyjątkowo duża jest ilość dni z mgłą- 53,8.

Według „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023” Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w gminie Wijewo przekroczone były normy zanieczyszczenia O₃ (ozonem) średni ośmiogodzinny i długoterminowym a także przekroczone normy AOT40, a także BaP (PM₁₀) – pył i benzo(a)pirenem. Pozostałe wyniki oceny jakości powietrza takie jak: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, Benzen C₆H₆, pył PM_{2,5}, Ołów Bp w pyłe PM₁₀, Arsen As w pyłe PM₁₀, Kadm Cd w pyłe PM₁₀, Nikiel Ni w pyłe PM₁₀ były w normie.

2.1.6. Lasy

Na terenie opracowania projektu planu lasy nie występują. Dominujące typy siedliskowe występujące w gminie Wijewo to bor świeży i bor mieszany. Lasy liściaste zajmują znacznie mniejsze powierzchnie. W borze świeżym dominuje sosna a runo tworzą: borówka czarna, trzcinnik leśny, gajnik lśniący, rokieta pospolita, widłoząb miotłasty, borówką brusznica, wrzos pospolity. W borze mieszanym obok sosny występują dęby szypułkowe i bezszypułkowe, a w runie konwalia majowa, konwalia dwulistna i szczawik zajęczy. Miejscami na wydmach występują zespoły boru suchego, w którym runo tworzą: chrobotki, szczotlika siwa, kostrzewa owcza, widłoząb miotłasty, wrzos pospolity. Bardziej urozmaicone typy siedlisk cechują rejon jezior: Wielkiego, Małego i Trzebidzkiego. Występują tu drzewostany brzoźowe, bukowe i świerkowe, a na glebach bagiennych drzewostany olchowe i jesionowe.

2.1.7. Świat roślin i zwierząt

Na rozpatrywanych terenach oraz ich najbliższym otoczeniu roślinność została ukształtowana przez człowieka. Obszar opracowania stanowią głównie grunty rolnicze, na których obok roślin uprawnych występuje

spontaniczna roślinność segetalna, odzwierciedlająca warunki glebowo – wilgotnościowe oraz rodzaje i intensywność upraw. Obszar opracowania z wyjątkiem kilku nielicznych szpalerów drzew wzdłuż kilku fragmentów dróg polnych pozbawiony jest zieleni wysokiej.

Dominującym gatunkiem drzewostanu w gminie Wijewo jest sosna zwyczajna (*Pinus silvestris*) z pojedynczymi nasadzeniami brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*). Warstwa podszytu jest mało zróżnicowana, występuje tu samosiew, dębu, kaliny koralowej, kruszyny pospolitej i dzikiego bzu czarnego. Runo jest zróżnicowane, występują tu: mchy, borówka czarna, borówka czernica, orlica pospolita, kostrzewa owcza, miejscami chrobotek. Jest to siedlisko boru świeżego, gleby tego siedliska zaliczyć można do typu darniowo-bielicowego, wytworzonego na piaskach gliniastych, słabo gliniastych, a miejscami nawet na piaskach świeżych.

Na terenie gminy Wijewo wykryto stanowiska szeregu roślin podlegających ochronie gatunkowej, bądź rzadkich i zagrożonych. Część z nich występuje na terenach leśnych i jeziornych. Na terenie gminy Wijewo występują gatunki grzybów podlegających ochronie całkowitej: sromotnik bezwstydy, szmaciak gałęzisty, purchawica olbrzymia, seler błotny.

Ze względu na bliskość siedlisk ludzkich świat zwierzęcy na terenie objętym planem ogranicza się do gatunków przystosowanych do bliskości człowieka. Są to głównie drobne ssaki, jak również ptaki typowe dla bliskości terenów zabudowanych. Występująca tu fauna jest charakterystyczna dla terenów zajętych pod uprawy rolnicze oraz zabudowę, lecz w sposób znaczący ograniczona obecnością człowieka i jego działalnością, który stwarza warunki niekorzystne dla jej bytowania.

Z uwagi na znaczną odległość obszaru opracowania planu od zbiorników wodnych, na przedmiotowym obszarze nie występują siedliska gatunków ptaków, związanych z powołaniem obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Pojezierze Sławskie”

Świat zwierzęcy na terenie gminy Wijewo jest również charakterystyczny dla tego typu siedlisk terenów rolniczych. Wiele gatunków zwierząt znajduje tu sprzyjające warunki do żerowania jak i okresowo do bytowania. Na terenie Gminy Wijewo występują takie gatunki jak:

1. Ssaki owadożerne (jeż, ryjówka, rzesorek, kret), zajęczaki, gryznie, parzystokopytne, drapieżne, nietoperze;
2. Ptaki: 162 gatunki ptaków, w tym 130 gatunków lęgowych (wśród gatunków rzadkich: kania ruda, wąsatka; wśród gatunków narażonych na wyginięcie: bączek, zielonka);
3. Płazy i gady: traszki, kumak, grzebiuszka ziemna, ropuchy, żółw błotny, padalec zwyczajny, zaskroniec, gniewosz plamisty (w tym gatunki ginące gniewosz plamisty, żółw błotny);
4. Ryby: węgorz, sandacz, szczupak, sum, lin, karp, amur biały, tołpyga, leszcz, ukleja, wzdręga;

Na terenie Gminy Wijewo występują również gatunki bezkręgowców należące do następujących grup: pierścienice, ważki, prostoskrzydłe, pluskwiaki różnoskrzydłe, chrząszcze, sieciarki, muchówki, błonkoskrzydłe, motyle, szarańczaki długoczułkowe i krótkoczułkowe.

Obszary Natura 2000:

- **PLB300011 Pojezierze Sławskie**

Obszar leży na Pojezierzu Sławskim i stanowi mozaikę jezior (około 6 % powierzchni), wyspów położonych pól uprawnych (54 %) i dużych kompleksów leśnych (40 %). Występuje duże bogactwo form rzeźby polodowcowej. Jeziora są płytkie (od 1,9 do 8,8 m) i silnie zeutrofizowane. Największe z nich to rynnowe: Jez. Dominickie (344 ha), Jez. Przemęckie (240 ha) i Jez. Wieleńskie (220 ha).

Występują co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk , bączek, podróżniczek i gęgawa; występuje 22-50 par czapli siwej.

Opierając się na inwentaryzacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011 oraz uzupełnieniu inwentaryzacji z 2015 r., 2017 r. oraz 2021 r., ustalono, że jezioro Trzytoniowe, Breńskie, Białe, Mialkie oraz Linciusz, a także tereny nieużytków i łąk przylegających do tych jezior stanowią siedliska trzciniaka, bączka, perkoza dwuczubego, gęgawy, wąsatki, podróżniczka. Ponadto prawie cały obszar gminy Wijewo stanowi rewiry lęgowe kani rudej. Dodatkowo w kompleksie leśnym znajdującym się przy zachodniej granicy gminy Wijewo znajduje się istniejąca strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania kani rudej.

Trzciniak *Acrocephalus arundinaceus* najczęściej zamieszkuje rozległe trzciniowiska, ale równiak wąskie pasy trzciny w pobliżu zbiorników wodnych. Trzciniak wyprowadza 1 lęg w roku, na przełomie maja i czerwca, Gniazdo jest silnie przymocowane bokami do kilku łodyg trzciny rosnących w wodzie. Ma ono kształt głębokiego koszyczka

zbudowanego z wąskich pasm liści trzciny oraz włókien roślinnych. Wyściółkę stanowią zazwyczaj kłoski trzciny. Składa 4-6 zielonkawych jaj, obficie plamkowanych. Wysiadują oboje rodzice przez ok. 2 tygodnie. Pisklęta opuszczają gniazdo po 12-14 dniach.

Bączek *ixobrychus minutus* to gatunek aktywny głównie o zmierzchu, nocą i o świcie. Dzień spędza ukryty w szuwarach lub krzewach. Jednak spłoszony zrywa się do lotu znacznie chętniej niż bąk i stąd częściej można go obserwować w locie. Jako gatunek silnie terytorialny występuje w rozproszeniu; równiak w trakcie wędrówek i zimowania najczęściej spotykane są pojedyncze ptaki lub co najwyżej małe stadka. Bączek zasiedla wszystkie typy płytkich zbiorników, z pasami trzciny lub palki oraz krzewów, zarówno naturalnych (starorzeczka, jeziora), jak i sztucznych (stawy rybne, glinianki). Występowanie bączka jest uzależnione od poziomu wody zapewniającego nie tylko bezpieczeństwo lęgów, ale równiak odpowiednią bazę pokarmową. Ważne są równiak nawet niewielkie płyty starych trzcinowisk. Można go określić jako ptaka skraju trzcinowisk lub łożowisk/wiklinisk, bowiem najchętniej zakłada gniazda na skraju tych siedlisk, a w głębi zwartych szuwarów zwykle w pobliżu „oczek wody”. Bączki spotykano nawet w wąskich pasach trzcinowisk przy dużych rowach melioracyjnych oraz przy kanałach w obrębie kompleksów stawów.

Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* jest gatunkiem występującym na większych jeziorach, stawach i innych zbiornikach wodnych, których brzegi są porośnięte szuwarami i mają dużą powierzchnię otwartego lustra wody. Jest aktywny w ciągu dnia. Zimą najintensywniej teruje o świcie i przed zmierzchem. W okresie lęgowym zazwyczaj gniazduje pojedynczo, jednak niekiedy tworzy luźne kolonie liczące nawet 100 par.

Gęgawa Anser anser jest największą z szarych gęsi. Gniazduje na słodkich i słonawych wodach, zasiedlając wszelkiego rodzaju akweny oferujące bezpieczne miejsca gniazdowania i położone w pobliżu terenów dogodnych do żerowania. Są to zwykle obszerniejsze szuwały na: starorzeczach i naturalnych eutroficznych i dystroficznych jeziorach, stawach i stawach hodowlanych, ujściach rzek, jeziorach przy morskich i zalewach, zbiornikach zaporowych; torfiankach oraz brzegach rzek i kanałów.

Wąsatka *Panurus biarmicus* to ptak prowadzący dzienny tryb życia. Jest ptakiem towarzyskim. Gnieździ się w skupieniach. W okresie połogowym koczuje w stadach liczących niekiedy po kilkadziesiąt ptaków. Jej siedliskiem są różnego rodzaju tereny podmokłe oraz zbiorniki wodne z rozległymi, gęstymi szuwarami trzcinowymi z domieszką palki, kęp turzyc i innych roślin szuwarowych. Zasiedla przed wszystkim jeziora i stawy z bagnistymi brzegami i na małych śródpolnych zbiornikach w krajobrazie rolniczym.

Podróźniczek *Luscinia svecica* jest ptakiem prowadzącym zasadniczo samotny tryb życia. Związany jest z zespołami roślinnymi typowymi dla całkowicie zarastających zbiorników wodnych, od szuwarów po lasy bagienne. Wybiera siedliska na podłożu trwale zatrzymującym wody powierzchniowe. Wymogiem jest także zróżnicowana gęstość roślinności zielonej, umożliwiająca swobodne poruszanie się po ziemi i zdobywanie pokarmu, zapewniająca jednocześnie możliwość bezpiecznego schronienia się i ukrycia gniazd.

Kania ruda *Milvus milvus* to miejscami nieliczny (na zachodzie), zwykle bardzo nieliczny ptak lęgowy. W Polsce kania ruda związana jest z terenami o urozmaiconym krajobrazie, z udziałem większych kompleksów leśnych, łąk i zbiorników wodnych (rzeki, stawy, jeziora). Typ drzewostanu ma mniejsze znaczenie, istotne jest natomiast mozaikowo ukształtowane otoczenie, w którym sąsiadują ze sobą płyty różnorodnych siedlisk: różnych typów pól, łąk, mokradeł, itp. Z tego powodu, mimo mniejszej zależności od obecności zbiorników wodnych niż u kani czarnej, kania ruda spotykana jest u nas często w dolinach rzecznych oraz na pojezierzach. Kania ruda jest drapieżnikiem korzystającym z bardzo różnorodnych źródeł pokarmu. Z tego względu najlepsze warunki do życia znajduje na obszarach o urozmaiconym krajobrazie, zapewniających wysoką różnorodność środowiska na terenach łowieckich.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Przemęcko Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice” o powierzchni 21 450 ha (na terenie gminy Wijewo 6182.0 ha) **Cele ochrony:** zachowanie jednego z najciekawszych fragmentów rzeźby polodowcowej w Wielkopolsce, a także bogatych zespołów leśno-jeziorno-łąkowych oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Utrzymanie struktury przestrzennej terenu, ze szczególnym uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu rolniczego, a także ochrona wartości kulturowych i historycznych.

2.2. Stan środowiska i zagrożenia

2.2.1. Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Stężenie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym jest związane ze stopniem koncentracji źródeł emisji zanieczyszczeń, wielkością emisji, warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz wpływem zanieczyszczeń transgranicznych. Stężenia podstawowych zanieczyszczeń charakteryzują się dużą zmiennością w ciągu roku. W okresie zimowym obserwuje się znaczny wzrost stężeń SO₂ i pyłu zawieszanego. Wzrost stężeń w sezonach grzewczych obserwuje się w szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej (emisja niska). Głównym źródłem emisji, np.: benzenu, węglowodorów pierścieniowych czy metali ciężkich jest sektor komunalny (spalanie węgla) oraz transport samochodowy. Emisje pyłów i gazów

pochozących ze źródeł naturalnych (np. erozji gleb, procesów gnilnych jak i związanych z działalnością człowieka) mają zasadniczy wpływ na stan jakości powietrza atmosferycznego.

Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery w wyniku działalności człowieka można podzielić na następujące grupy:

- energetyczne spalanie paliw - główne źródło emisji SO₂, CO₂, CO, pyłów i tlenków azotu,
- produkcja wyrobów przemysłowych - główne źródło emisji lotnych związków, organicznych, metanu, pyłów, SO₂, NO₂, i CO₂,
- transport - znaczny udział w emisji CO, NO_x, SO₂, lotnych związków organicznych,
- niska emisja z ogrzewania budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej - emisja tzw. gazów szklarniowych, węglowodorów aromatycznych i dioksan.

Zgodnie z opublikowaną przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Poznaniu „Informacją o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w powiecie leszczyńskim ziemskim w roku 2020” oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Ocena jakości powietrza za rok 2023 wykazała znaczny spadek stężeń zanieczyszczeń pyłowych, a tym samym istotną poprawę jakości powietrza w województwie wielkopolskim w porównaniu z rokiem 2022. W roku 2023 na całym obszarze województwa wielkopolskiego, dotrzymane zostały poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}

Poprawa jakości powietrza w roku 2023 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych. Ciepłejsze, w porównaniu do wielolecia, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Poprawie jakości powietrza sprzyjało również wystąpienie w okresie zimowym opadów przewyższających normy wieloletnie.

Statystyka stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Wijewo zestawiona na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

M₁₀ średnia roczna [µg/m³] min - 15,1, max - 17,5, średnia – 16,2
 PM₁₀ 36 maksimum [µg/m³] min – 24,6, max – 27,9, średnia – 25,7
 PM_{2,5} średnia roczna [µg/m³] min – 9,8, max – 11,5, średnia – 10,6
 B(a)P średnia roczna [ng/m³] min – 0,20, max – 0,69, średnia – 0,32

Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza wykonanej na podstawie danych za 2023 r., określone zostały strefy w województwie wielkopolskim, w których należy podjąć działania w celu przywrócenia na danym obszarze obowiązujących standardów jakości powietrza.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego ozonu, kadmu, arsenu, niklu wszystkie strefy zaliczono do klasy A.

W przypadku poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, strefę wielkopolską zaliczono do klasy C.

W klasyfikacji dodatkowej:

- w przypadku ozonu dla poziomu celu długoterminowego wszystkie strefy zaliczono do klasy D₂;
- w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy wszystkie strefy uzyskały klasę A.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2023 r. z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa wielkopolska uzyskała klasę A

2.2.2. Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych

Obszar gminy Wijewo położony jest w granicach **Jednolitej Części Wód Powierzchniowych**:

- Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko **RW6000251564899**
- Przemęckie Zachodnie **LW10031**
- Białe-Miałkie **LW10029**
- Kanał Przemęcki **RW6000171564499**

Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1187) WIOŚ Poznań przedstawił: *Wyniki badań, klasyfikacja wskaźników i oceny za rok 2022.*

Wyniki przedstawiono w tabeli poniżej:

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Ocena spełnienie wymagań dla obszarów chronionych					Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
		1	2	3	4	5			
Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko	RW6000251564899		N		N	N	słaby	poniżej stanu dobrego	zły
Przemęckie Zachodnie	LW10031		N		N	N	słaby	poniżej stanu dobrego	zły
Białe-Miałkie	LW10029		N		N	N	słaby	poniżej stanu dobrego	zły
Kanał Przemęcki	RW6000171564499		N		N	N	słaby	poniżej stanu dobrego	zły

*Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych:

1. będących jednolitymi częściami wód, przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
2. przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
3. przeznaczonych do bytowania ryb,
4. będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
5. wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

N - niespełnione wymogi

Reasumując, analizowana JCWP Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko, Przemęckie Zachodnie i Białe-Miałkie nadal odznacza się złym stanem wód. Głównym celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

Obszar objęty opracowaniem położony jest w granicach **Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) PLGW600069 o numerze 69 według podziału na 172części** (według podziału na 161 części nr 71; w dalszej części prognozy przyjęto nr **69**) JCWPd nr 69 znajduje się na obszarze wodnym Środkowej Odry. Jej powierzchnia to 2366km². Na opisywanym terenie znajduje się 5 GZWP o numerach 150, 302, 304, 305, 306. W obrębie omawianego systemu wodonośnego wyodrębniono dwa pietra wodonośne o znaczeniu użytkowym: czwartorzędowe i neogenskie. Utworami budującymi warstwę wodonośną danego obszaru JCWPd 69 są utwory porowe. Pod względem stratygraficznym i litologicznym są to piaski miocenijskie i czwartorzędowe. Średni współczynnik k filtracji dla danej JCWPd wynosi 10⁻⁴ - 10⁶, a średnia miąższość utworów wodonośnych to 6-55m. W związku z powyższych analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd 69, gdzie nadkład warstwy wodonośnej stanowią głównie utwory przepuszczalne, lokalnie utwory słaboprzepuszczalne.

Poniżej w tabeli przedstawiono charakterystykę JCWPd 69, zgodnie z charakterystyką Jednolitych Części Wód Podziemnych, stanowiącą załącznik nr 2 do *Planu gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry*

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja			Ocena stanu		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych
Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW	ilościowego	chemicznego	
PLGW600069	69	Środkowej Odry	Odra	Wrocław	dobry	dobry	niezagrożona

Monitoring wód podziemnych na obszarach dorzeczy w Polsce prowadzony jest zgodnie z rozporządzeniem w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Ocena stanu JCWPd przyjęta w Planach Gospodarowania Wodami dla dorzecza Odry w części dotyczącej stanu chemicznego pochodzi z „Raportu o stanie chemicznym i ilościowym jednolitych części wód podziemnych dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW z listopada 2008, a w części dotyczącej stanu ilościowego JCWPd z „Opracowania analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami” z maja 2007r. Tak więc przyjęta w Planie Gospodarowania Wodami dla dorzecza Odry ocena stanu analizowanej JCWPd 69 została wykonana w 2008r. w oparciu o klasyfikację wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008r., nr 143, poz. 896). Ocena ta została opublikowana w „Raporcie o stanie chemicznym i ilościowym jednolitych części wód podziemnych dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW z listopada 2008r.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1289 punktach pomiarowych. Dla JCWPd nr 69 określono stan dobry o dostatecznej wiarygodności.

2.2.3. Zanieczyszczenie gleb

Obszar planu obejmuje już silnie przekształcony teren, zagospodarowany przede wszystkim pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zagrodowej, który w większości wyłączony jest z produkcji rolniczej.

Jednym z głównych czynników zmian z strukturze chemicznej gleb jest użytkowanie rolnicze. Może ono spowodować nadmierne przechodzenie składników takich jak, fosfor, potas i magnez do gleby, a tym samym dalej do wód podziemnych. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może spowodować poważne straty w środowisku.

Degradacja gleb jest skutkiem obniżenia jakości i ilości próchnicy, zmiany kwasowości oraz struktury gleby. Znaczący wpływ na stan jakości gleb na terenie gminy ma emisja pyłów i gazów z zakładów przemysłowych i źródeł motoryzacyjnych. Źródłem zanieczyszczeń są drogi, szczególnie te o większym natężeniu ruchu. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory i inne, np. takie jak sól stosowana w czasie zimy.

Zanieczyszczenia te występują w pasach przyległych do dróg powodując lokalne skażenia gruntu. Szkodliwy wpływ na stan gleb obszaru gminy stanowi również przeznaczenie gruntów pod zabudowę i jej degradacja związana z zanieczyszczeniami ściekami komunalnymi, środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie i substancjami ropopochodnymi. Kolejnym czynnikiem mającym negatywny wpływ na stan gleby jest gnojownica używana przez rolników na polach i łąkach. Nadmiar azotu i fosforu, którego jest źródłem, może powodować powstawanie rakotwórczych azotynów. Degradacja gleb związana jest również z wodami płynącymi niosącymi ścieki bytowe.

Na terenie gminy Wijewo niski jest poziom zanieczyszczenia środowiska glebowego. Jedynie w obrębie zabudowy wiejskiej oraz w południowo-zachodniej części gminy występuje nieco podwyższona zawartość w gruncie miedzi, a w południowej części – ołowiu. W środkowo-południowej części gminy notuje się natomiast podwyższoną zawartość strontu. Nieistotne jest w gminie skażenie gruntu pierwiastkami promieniotwórczymi.

Aktualne akty prawne w Polsce tworzą skuteczne instrumenty pozwalające na ochronę gleb, są to głównie:

- ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), która określa zasady odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973), która definiuje zasadę ochrony powierzchni ziemi, polegająca między innymi na utrzymaniu jakości gleby co najmniej na poziomie kryteriów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. (Dz. U. z 2016, poz. 1395). w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi

Równocześnie oba dokumenty legislacyjne formułują podstawy prawne do egzekwowania obowiązku rekultywacji gleb w oparciu o wymierne wskaźniki. Przyjęte zasady ochrony środowiska glebowego odpowiadają praktyce stosowanej w innych krajach europejskich i są zgodne z założeniami tworzonej obecnie Europejskiej Strategii Ochrony Gleb. Poziomy ochrony gleby i ziemi przyjęte w Rozporządzeniu uzależnione są od sposobu użytkowania gruntów i pozwalają na zabezpieczenie retencyjnej funkcji gleby, a więc umożliwiają równoczesną ochronę wód gruntowych.

Stan gleb wywiera bezpośredni wpływ na inne elementy środowiska jak stan wód, przydatność rolniczą, różnorodność florystyczną i architekturę krajobrazu, a także na zdrowotność jej mieszkańców, dlatego też, ochrona gruntów jest bardzo istotnym elementem ochrony środowiska.

2.2.4. Zagrożenia związane z transportem i poważne awarie

Transport jest poważnym źródłem zanieczyszczenia środowiska zarówno w skali lokalnej jak i globalnej. Jest on związany z emisją zanieczyszczeń do powietrza jak i zwiększeniem natężenia hałasu. W ostatnich latach w Polsce nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów.

Wzrost ilości samochodów wiąże się również z powstawaniem ilości odpadów wskutek wycofywania z ruchu pojazdów już wyeksploatowanych.

Znaczącym zagrożeniem dla środowiska mogą być również zbiorniki magazynowe substancji znajdujące się na stacjach paliw oraz urządzenia techniczne w zakładach magazynujących lub stosujących w procesie produkcji toksyczne środki przemysłowe (amoniak, chlor, produkty ropopochodne).

Zagrożenia powodowane przez wszelkiego typu awarie infrastruktury technicznej stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz katastrofy wywołane przez siły natury powodują konieczność prewencji i przeciwdziałania w celu zapewnienia bezpieczeństwa gminy.

Zgodnie z definicją „poważna awaria” – to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie gminy Wijewo mogą wystąpić zagrożenia:

- naturalne (powodzie, pożary, wichry, susze, gradobicia),
- zagrożenia cywilizacyjne (transport materiałów niebezpiecznych),
- awarie urządzeń przemysłowych i infrastruktury technicznej.

Wymienione zagrożenia mogą w niesprzyjających warunkach przyjąć znamiona poważnych awarii o znacznym zasięgu.

Na terenie objętym opracowaniem i w sąsiedztwie nie ma zakładów dużego (ZDZ) i zwiększonego ryzyka (ZZR) występowania poważnych awarii.

2.2.5. Zagrożenie hałasem

Ze względu na środowisko występowania możemy dokonać podziału hałasu na trzy podstawowe grupy:

- hałas w przemyśle (przemysłowy),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i terenach wypoczynkowych (komunalny),
- hałas od środków transportu (komunikacyjny).

Hałas przemysłowy

Poziomy hałasów przemysłowych kształtują się w sposób indywidualny dla każdego obiektu i zależą od zbioru maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych oraz prowadzonego procesu technologicznego.

Zakłady przemysłowe i warsztaty usługowe są źródłami hałasu o ograniczonym zasięgu oddziaływania, wpływają one na warunki klimatu akustycznego, jednakże wpływ ten ma charakter lokalny. Takie stacjonarne źródła hałasu mogą jednak powodować uciążliwości dla osób zamieszkujących w ich najbliższym sąsiedztwie i podlegają ciągłej presji tego zjawiska. Przyczynami związanymi z występowaniem niekorzystnych warunków akustycznych powodowanymi działalnością zakładów usługowych i przemysłowych są:

- błędne decyzje lokalizacyjne,
- brak odpowiednich zabezpieczeń akustycznych źródeł hałasu po zewnętrznej stronie budynków,
- nieodpowiednia izolacyjność akustyczna ścian, okien i drzwi,

- niewłaściwy dobór środków transportu wewnętrznego i dróg zakładowych,
- niewłaściwa organizacja pracy i praca przy otwartych drzwiach.

Obecnie na terenie gminy nie stwierdzono problemu związanego z uciążliwością hałasu istniejących terenów przemysłowych.

Hałas komunikacyjny

Źródłem hałasu komunikacyjnego na obszarze gminy jest ruch samochodowy, zwłaszcza ruch ciężarowy na drodze wojewódzkiej oraz na drogach powiatowych.

Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są:

- natężenie i płynność ruchu,
- procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów,
- prędkość strumienia pojazdów,
- położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni,
- ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna,
- charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy.

Na obszarze opracowania, ani w sąsiedztwie, nie występują zakłady przemysłowe oraz obiekty w dużym stopniu uciążliwe po względem emisji hałasu do środowiska. W granicach obszaru opracowania, jak również w bezpośrednim sąsiedztwie nie są przekraczane poziomy hałasu, jakie przewidziane są dla terenów zabudowy mieszkaniowej. Na istniejących drogach powiatowych lub gminnych o nieutwardzonej powierzchni ruch pojazdów w ciągu doby jest niewielki.

Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku dla poszczególnych rodzajów terenów zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

2.2.6. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne wpływa negatywnie na przebieg procesów życiowych organizmu oraz zmienia warunki bytowania człowieka. W jego wyniku mogą wystąpić zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecność pól elektromagnetycznych ma również degenerujący wpływ na rośliny i zwierzęta: u roślin – opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności i płodności.

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko są:

- linie przesyłowe energii elektrycznej,
- stacje elektroenergetyczne,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje telefonii komórkowej,
- urządzenia diagnostyczne,
- niektóre urządzenia przemysłowe.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla projektowanej zabudowy należy zachować minimalne odległości od skrajnych przewodów linii oraz podstacji elektroenergetycznej.

W ramach prowadzonego przez WIOŚ cyklicznego monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie województwa nie zaobserwowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (7V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz). WIOŚ przeprowadził badania w rejonie trzech stacji telefonii komórkowej (Rydzyńca oraz Brenno i Jezierzycy Kościelnej) Poziom składowej elektrycznej pola w miejscach dostępnych dla ludności wyniósł od 0,05 do 0,11 V/m. Nigdzie nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania (norma dopuszczalna 7 V/m).

Analizując uzyskane wyniki należy zauważyć, że:

- mimo postępującego wzrostu ilości źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku;
- najwyższe zmierzone poziomy pól występują w dużych miastach, gdzie koncentracja źródeł jest znacznie większa niż na pozostałych terenach;

- mierzone wartości są wielokrotnie niższe niż poziomy dopuszczalne.

2.2.7. Zagrożenie dla świata roślin i zwierząt

Na stan zadrzewienia enklaw leśnych negatywnie wpływa przede wszystkim czynnik antropogeniczny. Oprócz tego na kondycję lasów ma także wpływ presja zanieczyszczeń powietrza oraz obniżenie poziomu wód gruntowych, na skutek powtarzających się w ostatnich latach susz. Zanieczyszczenie powietrza oraz susze powodują osłabienie drzewostanów, przez co są one bardziej podatne na ataki szkodników owadów. Przebudowa drzewostanów, przeprowadzona w wyniku planowej gospodarki leśnej, może skutkować stopniową renaturalizacją lasów w bliskiej przyszłości. Jest to zdecydowanie korzystne zjawisko.

Stan zbiorowisk roślinnych w sposób bezpośredni oddziałuje na świat zwierząt opisywanego obszaru. Niestety, obecne zanikanie naturalnych obszarów podmokłych, zadrzewień i zakrzewień ma zdecydowanie negatywny wpływ na różnorodność gatunkową fauny, prowadząc krańcowo do zanikania gatunków związanych ze specyficznymi siedliskami. Równie zły wpływ na faunę ma stosowanie herbicydów i środków ochrony roślin oraz nadużywanie nawozów sztucznych. Wszelkie działania prowadzące do ograniczenia bioróżnorodności środowiska, jak np. uprawy w monokulturach, przynoszą faunie gminy niekorzystne skutki.

W planie zadań ochronnych ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011 (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 560) zidentyfikowano następujące potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000; zmniejszenie powierzchni siedliska bąka, bączka, podróżniczka, perkoza dwuczubego, gęgawy, krakwy, trzcinia i wąsatki poprzez likwidację szuwarów, a także zarośli i zadrzewień na brzegach jezior, intensyfikacja turystyki nad jeziorami powodująca płoszenie ptaków, zabudowa terenów położonych bezpośrednio nad jeziorami, przesuszenie siedlisk: szuwarów, zadrzewień i zakrzewień, sporty wodne, w szczególności Żeglarstwo, wycinka lasów oraz dziuplastych drzew nad jeziorami, tworzenie bariery poprzez ogradzanie działek nad jeziorami uniemożliwiającej migrację piskląt gągoła z gniazd na jeziora, prace leśne prowadzone w sezonie lęgowym kani rudej, w szczególności polegające na wycinaniu drzew, lokalizowanie elektrowni wiatrowych na obszarze Natura 2000 oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Realizacja ustaleń planu nie zmniejszy lokalnej bioróżnorodności. W wyniku realizacji ustaleń planu zajęcie terenu na cele inne niż rolnicze obejmie wyłącznie pola uprawne. Wszystkie gatunki obserwowane na działkach objętych planem są pospolite w skali kraju i regionu.

2.2.8. Zagrożenia nadzwyczajne

Rozpatrując możliwość wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych należy wziąć pod uwagę możliwość wystąpienia zagrożeń naturalnych (wichur, susz, gradobicia), oraz zagrożeń cywilizacyjnych (awarie podczas transportu materiałów niebezpiecznych, awarie urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności gazociągów i sieci elektroenergetycznych, pożary, katastrofy komunikacyjne, szczególnie na drogach o intensywnym ruchu).

W przypadku zmiany układu melioracyjnego na terenach zmeliorowanych (np. w wypadku zarośnięcia przez roślinność, lub zasypania rowów możliwe jest wystąpienie okresowych podtopień. Należy brać pod uwagę fakt, że tereny podsiąkające – wzdłuż cieków wodnych mają nieodpowiednie warunki nośne i nie należy sytuować na nich budynków.

2.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

Istotnym problemem dotyczącym obszary rozwijające się jest ochrona istniejących zasobów środowiskowych i kulturowych. Szczególnie ważne jest zachowanie istniejących form zieleni, w szczególności drzewostanów, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych i łąk, stanowiących miejsca żerowania, gniazdowania i schronienia wielu gatunków fauny.

Drastyczna ingerencja w biogeocenozę może przynieść zmiany w środowisku o skali zdecydowanie szerszej niż sama ingerencja. Aby temu zapobiec wyznacza się strefy ochrony wartości przyrodniczych oraz wprowadza się obowiązek zachowania powierzchni biologicznie czynnych.

Gmina Wijewo charakteryzuje się ponadprzeciętnymi walorami środowiska przyrodniczego dla wypoczynku i rekreacji, co wynika z rzeźby terenu, bogatej i zróżnicowanej szaty roślinnej oraz obecności dużych powierzchni wodnych.

Cała gmina objęta została kilkoma formami ochrony przyrody, których głównym zadaniem jest funkcja ekologiczna polegająca na ochronie zasobów przyrody przed degradacją. Ustanowione formy ochrony przyrody są

ważnym elementem tworzonego na terenie regionu i kraju systemu obszarów chronionych zapewniającego zachowanie równowagi ekologicznej.

Teren opracowania planu leży w następujących obszarach objętych ochroną prawną w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody:

- Obszarze chronionego krajobrazu - Przemęcko – Wschowskim i kompleks leśny Włoszakowice, o pow. 412,25 km², wyznaczonym rozporządzeniem Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r.
- Obszarze Natura 2000, w ramach Dyrektywy „Ptasiej” wyznaczony został Obszar Specjalnej Ochrony p. n. „Pojezierze Sławskie” kod: PLB300011,

Gmina Wijewo (w tym analizowany obszar w rejonie wsi Potrzebowo) w całości położona jest w **obszarze chronionego krajobrazu Przemęcko - Wschowskim**.

Zaleca się wprowadzenie następujących zasady gospodarowania na obszarach chronionego krajobrazu:

- harmonizowania z otaczającym krajobrazem wszelkiego budownictwa (mieszkalnego, turystycznego, usługowego itp.)
- prowadzenia wzmożonego nadzoru w zakresie ład przestrzennego i dyscypliny budowlanej
- prowadzenie i projektowanie prac melioracyjnych w sposób nie powodujący szkód w istniejących ekosystemach dla zachowania właściwych stosunków wodnych w glebie, a w szczególności w zbiorowiskach roślinności torfowiskowej, łąkowej i wodnej
- ze względów krajobrazowych, przyrodniczych i biocenotycznych, pozostawiania na powierzchniach cięć zrębowych pojedynczych okazałych drzew

Obszar Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony p. n. „Pojezierze Sławskie” PLB300011 obejmuje powierzchnię 39144,8ha. Ostoja zajmuje swym zasięgiem Jeziora Sławskie i Przemęcki Park Krajobrazowy. W zasięgu omawianego obszaru znajduje się cała gmina Wijewo. Pojezierze Sławskie charakteryzuje się dużą ilością zeutrofizowanych jezior. Jest ich około 40, z których największe to Jez. Sławskie (817ha) i Jez. Dominickie (344ha). Krajobraz ostoi to mozaika jezior, cieków wodnych, pól uprawnych, łąk, zadrzewień oraz zwartych kompleksów leśnych. Roślinność otaczająca jeziora to zbiorowiska torfowiskowe i szuwarowe.

Generalnie obszar leży na Pojezierzu Sławskim i stanowi mozaikę jezior (około 6% powierzchni), wyspów położonych pól uprawnych (54%) i dużych kompleksów leśnych (40 %). Występuje duże bogactwo form rzeźby polodowcowej. Jeziora są płytkie (od 1,9 do 8,8 m) i silnie zeutrofizowane (największe z nich, to jak wspomniano wcześniej jeziora rynnowe: Jez. Dominickie, jez. Przemęckie, Jez. Wieleńskie). Rzeki i kanały odwadniające należą do systemu wodnego Obry. Pierwotne wielogatunkowe lasy liściaste i mieszane zostały zastąpione lasami sosnowymi. Szczególnie charakterystycznym zbiorowiskiem leśnym są acydofilne dąbrowy, natomiast dominującym typem siedliskowym lasów są bór mieszany świeży i bór świeży. Tereny rolnicze to pola urozmaicone licznymi zadrzewieniami kępowymi. Obniżenia terenowe zajmują wilgotne, żyzne łąki z dominacją szuwaru turzycowego. Wzdłuż kanałów, grobli i rowów występują zadrzewienia wierzbowo -topolowe i olchowe.

Wartość przyrodnicza i znaczenie Obszar Specjalnej Ochrony „Pojezierze Sławskie” (kod: PLB300011)

Występuje co najmniej 21 gatunków ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej, 3 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowy obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), podróżniczek (PCK), i gęgawa; występuje 22-50 par czapli siwej.

Dużą wartością przyrodniczą obszaru są kompleksy interesujących florystycznie łąk i torfowisk z wieloma rzadkimi w skali regionalnej i krajowej gatunkami, m.in. halofilami. Również z tego terenu po raz pierwszy udokumentowano fitosocjologicznie zbiorowiska dąbrowy acydofilnej oraz młak typu *Caricetum panice4epidocarpae*. Dobrze wykształcone i zachowane są także zbiorowiska roślin wodnych. Ponadto na terenie ostoi znajduje się najbogatsza w kraju populacja selerów błotnych *Apium repens*.

Na omawianym terenie nie występują pomniki przyrody.

2.4. Wpływ dotychczasowego sposobu zagospodarowania na stan środowiska

Dotychczasowe zmiany w środowisku na obszarze gminy są w głównej mierze związane ze zmianami użytkowania i zagospodarowania terenu oraz ze stopniem zanieczyszczeń wód, gleb i powietrza atmosferycznego.

Najistotniejszym negatywnym skutkiem dotychczasowego sposobu użytkowania jest trwałe zniszczenie gleby, która w miejscach istniejącej zabudowy (w miejscu budynków i terenów utwardzonych) została zdjeta.

W wyniku zasiedlania następowało stopniowe przekształcanie obszarów leśnych w pola uprawne. Działalność rolnicza doprowadziła do powstania monotonnego, homogenicznego krajobrazu rolniczego, pozbawionego zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, czy wilgotniejszych obniżen terenu. Melioracja doprowadziła do

znacznego zmniejszenia powierzchni obszarów podmokłych, a istniejące wcześniej naturalne tereny łąkowe zajęły uprawy monokulturowe i pastwiska

Gleby na terenie gminy są zanieczyszczane stosowanymi w uprawach nawozami (naturalnymi i sztucznymi), stosowanymi środkami ochrony roślin (herbicydy), jak i poprzez pyły pochodzące w przewadze spoza jej obszaru. Przeobrażenia w morfologii były związane z zabudową terenów wiejskich, na skutek ich rozwoju.

Na terenie gminy w dużym stopniu uległy zmianom stosunki wodne. Polegają one na zwiększeniu tempa odpływu wód głównych cieków na skutek regulacji ich koryt, odwodnieniu terenów dawnych mokradeł i podmokłości w związku z pracami melioracyjnymi, sztucznym obniżeniu lub częściowej likwidacji zwierciadła płytkich wód podziemnych przez melioracyjne odwodnienie drenażowe, zmianie hydrogeologicznych warunków zalegania i krążenia systemów wód podziemnych (szczelinowych i porowych) na skutek ich eksploatacji.

Cieki wodne są zanieczyszczane przez zrzuty punktowe oraz na skutek obszarowego dopływu zanieczyszczeń. Płytkie poziomy wód podziemnych ulegają degradacji w rejonach nieprawidłowego składowania odpadów, składowania i dystrybucji paliw płynnych i środków chemicznych i wskutek innych oddziaływań antropogenicznych dochodzących z powierzchni ziemi. Na obszarach zabudowanych pogarsza się jakość górnego poziomu wód podziemnych, a powierzchniowe zbiorniki wodne zagrożone są eutrofizacją.

Stan czystości atmosfery, na który główny wpływ mają zanieczyszczenia pochodzące spoza gminy stopniowo poprawia się. Notuje się jednak wzrost presji ze strony środków komunikacji, ponieważ odnotowane zostało zwiększenie natężenia ruchu samochodowego. Jednak i tu notuje się poprawę na skutek postępu technologii, w tym upowszechnienia katalizatorów.

Obecna sytuacja przyrodnicza obszaru wydaje się stabilna, nie obserwuje się dalszej degradacji biocenoz. Istotne jest jednak zintensyfikowanie działań w zakresie ekologizacji rolnictwa i leśnictwa, w celu przyspieszenia odbudowy właściwych struktur zadrzewieniowych, łąkowych i polnych biocenoz oraz działania mające ochronić najcenniejsze enklawy przyrodnicze pośród przekształconych, zabudowanych terenów.

2.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień planu

Brak jasnych i spójnych zasad kształtowania przestrzeni, które muszą być obligatoryjnie przestrzegane przy sporządzaniu planów miejscowych sprawi, że działania inwestycyjne prowadzone mogą być na podstawie przypadkowych, nieskoordynowanych pojedynczych decyzji, których efektem jest na ogół pogłębiający się chaos przestrzenny, beładna zabudowa i degradacja krajobrazu, zamiast racjonalnej, uporządkowanej gospodarki przestrzeni.

W przypadku braku realizacji ustaleń planu na tym terenie nie powinny wystąpić znaczące niekorzystne zmiany w środowisku.

3. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego

3.1 Kształtowanie zabudowy i komunikacji

Wpływ ustaleń planu na środowisko przyrodnicze dotyczyć będzie zarówno etapu realizacji inwestycji jak i późniejszej eksploatacji.

Konfliktogenny charakter oddziaływania inwestycji na środowisko objawia się:

- emisją hałasu, pyłu i spalin przy pracach ziemnych i budowlanych,
- wizualnym wpływem na krajobraz,
- emisją hałasu komunikacyjnego,
- produkcją ścieków bytowych i odpadów komunalnych.

Największe zmiany w stosunku do stanu obecnego środowiska spowoduje realizacja nowej zabudowy na terenach jednostek oznaczonych w planie symbolem MNW, MNW-U i RZM - opisanym jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług oraz tereny zabudowy zagrodowej.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że na terenach tych, dopuszcza się realizację dopuszczonych planem funkcji, pod warunkiem nieprzekraczania norm jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny. Ponadto, obowiązywać mają standardy akustyczne określone przepisami odrębnymi dotyczącymi dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług, zabudowy zagrodowej i usług sportu i rekreacji.

Na terenach oznaczonych symbolem RZM – tereny zabudowy zagrodowej podtrzymano możliwość prowadzenia działalności rolniczej. Jednocześnie dla działalności rolniczej, zakazano przedsięwzięć mogących

zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Plan podtrzymuje istniejące tereny przeznaczone pod US – terenu usług sportu i rekreacji, U – tereny usług oraz UR – teren usług kultu religijnego.

Do ważnych czynników wpływających na kondycję środowiska jest także wytwarzanie ścieków bytowych i odpadów komunalnych, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, którego źródłem może być niezorganizowana emisja spalin.

Nowe zagospodarowanie terenu zmieni sposób obecnego użytkowania i zagospodarowania w sposób trwały. Celem niniejszej prognozy jest zatem ocena stanu środowiska, określenie i ocena przewidywanych skutków realizacji określonego sposobu zagospodarowania terenu w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, w szczególności do:

- morfologii terenu,
- powietrza atmosferycznego,
- powierzchni ziemi oraz gleby,
- wód powierzchniowych i podziemnych,
- fauny i flory,
- krajobrazu i warunków życia ludzi.

Zagospodarowanie terenu proponowane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego spowoduje (zmiany warunków naturalnych środowiska przyrodniczego analizowanego terenu), prawie całkowitą degradację gleby na terenach, które wymagały będą utwardzenia podłoża pod realizację założeń planu.

3.2. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania oraz sposoby, w jakich zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

3.2.1 Dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym

Idea zrównoważonego rozwoju, na której opiera się analizowany dokument, uwzględnia trzy procesy pozostające ze sobą w równowadze: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi, wzrost gospodarczy i sprawiedliwy podział korzyści z niego wynikających oraz rozwój społeczny. Poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, również oparte zostały na bazie zasady zrównoważonego rozwoju. Zostały one zapisane w tzw. Protokołach do Konwencji Narodów Zjednoczonych, do których Polska również przystąpiła. Wśród tych Konwencji znajdują się:

- 1) Konwencja sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących ochrony środowiska (Dz.U.2003.78.706 z późn. zm.). Jej celem jest zagwarantowanie uprawnień obywateli do dostępu do informacji, udziału w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.
- 2) Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku w 1992 r. dnia 9 maja 1992 r. (Dz.U.1996.53.238). Celem podstawowym tej konwencji jest doprowadzenie, zgodnie z właściwymi postanowieniami konwencji, do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegłby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Dla uniknięcia zagrożenia produkcji żywności i dla umożliwienia zrównoważonego rozwoju ekonomicznego poziom taki powinien być osiągnięty w okresie wystarczającym do naturalnej adaptacji ekosystemów do zmian klimatu.
- 3) Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych, w sprawie zmian klimatu, sporządzony w Kioto dnia 11 grudnia 1997 r. (Dz.U.2005.203.1684). Celem dokumentu jest walka ze zmianami klimatu. Szczegółowy cel polegał na ograniczeniu całkowitej emisji gazów cieplarnianych krajów rozwiniętych o co najmniej 5% w latach 2008–2012 w stosunku do poziomu z 1990 r.
- 4) Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz.U.1999.96.1110). Celem konwencji jest podejmowanie przez strony środków mających na celu zapobieganie, redukcję i kontrolowanie znaczącego szkodliwego oddziaływania transgranicznego na środowisko; ustanowienie procedury ocen oddziaływania na środowisko oraz wzajemne powiadamianie się stron o planowanej potencjalnie szkodliwej działalności.
- 5) Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu dnia 16 września 1987 r. (Dz.U.1992.98.490 z późn. zm.). Celem protokołu jest przeciwdziałanie dziurze ozonowej.
- 6) Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzona w Wiedniu dnia 22 marca 1985 r.

- (Dz.U.1992.98.488). Głównym celem tej Konwencji jest ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed negatywnymi skutkami wynikającymi z działalności zmieniającej lub mogącej zmienić warstwę ozonową.
- 7) Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. (Dz.U.1985.60.311 z późn. zm.). Podstawowym celem Konwencji dla stron jest zobowiązanie, by chronić człowieka i jego środowisko przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążyć do ograniczenia i tak dalece, jak to jest możliwe, do stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza, włączając w to transgraniczne zanieczyszczanie powietrza na dalekie odległości.
 - 8) Konwencja o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich, otwarta do podpisania w Genewie dnia 18 maja 1977 r. (Dz.U.1978.31.132). Celem tej konwencji jest ustanowienie skutecznego zakazu wykorzystania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub w jakichkolwiek innych celach wrogich dla wyeliminowania niebezpieczeństwa, które takie wykorzystanie stwarza dla ludzkości, oraz potwierdzenie woli działania na rzecz urzeczywistnienia tego celu.

Sama prognoza oraz cała procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wyrazem uwzględnienia ustaleń dokumentu nr 1. Cele dokumentu nr 2 i 3 zostały uwzględnione poprzez nakaz ogrzewania przy zastosowaniu ekologicznych źródeł zasilania. Wyrazem uwzględnienia celów dokumentu nr 4 jest rozdział 4.2.5. „Oddziaływanie transgraniczne” niniejszej prognozy, gdzie omówiono zagadnienia ewentualnego transgranicznego oddziaływania projektu miejscowego planu na środowisko. Cele dokumentu nr 7 zostały uwzględnione w projekcie planu także poprzez zamieszczenie zaleceń stosowania niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych urządzeń grzewczych. Nie ma podstaw aby sądzić, że ustalenia projektu w jakikolwiek sposób naruszają ustalenia konwencji nr 8.

3.2.2 Dokumenty ustanowione na szczeblu wspólnotowym

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, zostały zapisane w uchwałach, dyrektywach i rozporządzeniach Rady Unii Europejskiej. Najważniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska są:

- 1) Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.
- 2) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram dla działań na rzecz ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych.
- 3) Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów. Celem niniejszej dyrektywy jest poprzez surowe wymagania eksploatacyjne i techniczne dotyczące odpadów i składowisk zapewnienie środków, procedur i zasad postępowania zmierzających do zapobiegania lub zmniejszenia w jak największym stopniu, negatywnych dla środowiska skutków składowania odpadów w trakcie całego cyklu istnienia składowiska, w szczególności zanieczyszczenia wód powierzchniowych, wód gruntowych, gleby i powietrza oraz skutków dla środowiska globalnego, włącznie z efektem cieplarnianym, a także wszelkiego ryzyka dla zdrowia ludzkiego.
- 4) Dyrektywa 96/61/EC z 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń. Celem niniejszej dyrektywy jest osiągnięcie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska naturalnego i ich kontroli, powodowanych przez rodzaje działalności wymienione w załączniku I. Określa ona środki mające na celu zapobieganie oraz, w przypadku braku takiej możliwości, zmniejszenie emisji do powietrza, środowiska wodnego i gleby, na skutek wspomnianych powyżej działań, łącznie ze środkami dotyczącymi odpadów, w celu osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego jako całości, bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy 85/337/EWG i innych odpowiednich przepisów wspólnotowych.
- 5) Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r. w sprawie jakości powietrza. Ogólnym celem niniejszej dyrektywy jest zdefiniowanie podstawowych zasad wspólnej strategii poświęconej: zdefiniowaniu i określeniu celów odnośnie do jakości otaczającego powietrza na terenie Wspólnoty, wyznaczonych tak, aby unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzkie i środowisko jako całość; ocenie jakości otaczającego powietrza w Państwach Członkowskich na podstawie wspólnych metod i kryteriów;

uzyskaniu odpowiednich informacji o jakości otaczającego powietrza i zapewnieniu, by informacje te były udostępnione publicznie, między innymi w formie progów alarmowych; utrzymaniu jakości otaczającego powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach.

- 6) Rozporządzenie (WE) Nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r., dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie eko-zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). Celem tego rozporządzenia jest ustanowienie wspólnotowego systemu eko-zarządzania i audytu, dopuszczającego dobrowolny udział organizacji, zwany EMAS, służący ocenie i doskonaleniu efektów działalności środowiskowej organizacji oraz dostarczaniu odpowiednich informacji opinii publicznej i innym zainteresowanym stronom. Celem EMAS jest wspieranie ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej organizacji.
- 7) Dyrektywa Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobody dostępu do informacji o środowisku. Celem Dyrektywy jest zagwarantowanie każdej osobie fizycznej lub prawnej w całej Wspólnocie swobodnego dostępu do informacji o środowisku będących w posiadaniu władzy publicznej w formie pisemnej, wizualnej, przekazu ustnego lub baz danych, dotyczących stanu środowiska, działań lub środków, które wpływają lub mogą wpływać niekorzystnie na środowisko oraz takich, które mają na celu jego ochronę.

Niniejsza prognoza uwzględniła cele dokumentu wymienionego w pkt 1 poprzez zawarcie oceny wpływu na środowisko przedmiotowego projektu. Plan uwzględni także cele dokumentu wymienionego w pkt 2 ponieważ zawiera ustalenia co do sposobów ochrony wód powierzchniowych i wód podziemnych. Ocena projektu pod tym kątem znalazła się m.in. w podrozdziale 4.2.1 - Wpływ realizacji ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska – Woda. Projekt planu uwzględniła cele dokumentu z pkt 3 ponieważ jego ustalenia rozwiązują problem gospodarowania odpadami w gminie. Cele dokumentu z pkt. 4 zostały wypełnione, ponieważ na terenie objętym projektem nie przewiduje się działalności wymienionych w załączniku I do dokumentu z pkt 4. Jako, że w projekcie zawarte są propozycje odnośnie ochrony powietrza uwzględnione są tym samym cele wymienione w dokumencie z pkt 5. Cele wymienione w dokumencie nr 6 zostały osiągnięte w tym samym dokumencie. Na mocy prawodawstwa polskiego zarówno projekt planu jak i niniejsza prognoza będą udostępniane społeczeństwu, wobec czego cele ochrony środowiska wymienione w dokumencie z pkt 7 zostaną osiągnięte.

3.2.3 Dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i wojewódzkim

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zasymilowane zostały do polskiego systemu prawnego ze względu na nasze członkostwo w Unii Europejskiej. Na szczeblu krajowym, podstawowymi dokumentami określającymi cele ochrony środowiska są:

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2022 r. poz. 699). Celem ustawy jest określenie środków służących ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegających i zmniejszających negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi wynikający z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczenie ogólnych skutków użytkowania zasobów i poprawiających efektywność takiego użytkowania.
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 poz. 1072). Celem tej ustawy jest określenie wymagań w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz innych elementów środowiska w związku z wykonywaniem działalności w zakresie: prac geologicznych, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów.
- 3) Ustawa 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2022 poz. 1029) ustawa określa zasady i tryb postępowania w sprawach: udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, ocen oddziaływania na środowisko, transgranicznego oddziaływania na środowisko; ustawa określa zasady udziału społeczeństwa w ochronie środowiska; ustawa określa organy administracji właściwe w sprawach.
- 4) Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. 2021 poz. 1972). Celem ustawy jest zapobieganie powstawaniu w przemyśle wydobywczym odpadów wydobywczych, ograniczanie ich niekorzystnego wpływu na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi.
- 5) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj.: Dz.U. 2022 poz. 916). ustawa określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu; ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody
- 6) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022 poz. 840). Celem ustawy jest określenie przedmiotu, zakresu i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasad tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizacji organów ochrony zabytków.
- 7) Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021 poz. 2233). Celem ustawy jest regulacja

gospodarowania wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi.

- 8) Ustawa dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973). Celem ustawy jest określenie zasad ochrony środowiska oraz warunków korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności: zasad ustalania warunków ochrony zasobów środowiska, warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska, kosztów korzystania ze środowiska.
- 9) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 poz. 1326) Celem ustawy jest regulacja zasad ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji i poprawiania wartości użytkowej gruntów.
- 10) Ustalenia „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjętej uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (M.P. z 2019 r. poz. 794).
- 11) „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjęty uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954).
- 12) Uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 8807).
- 13) Audyt krajobrazowego województwa wielkopolskiego, zatwierdzony Uchwałą nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r.

Projekt planu zgodnie z Audytem krajobrazowego województwa wielkopolskiego w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Przemęcko — Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice uwzględni rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów dla poziomu lokalnego, w tym w szczególności:

- wytyczne odnośnie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów lub zasad ich zagospodarowania,
- parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu,
- kształtowanie linii zabudowy,
- zasady kompozycji przestrzennej nowej zabudowy i harmonizowania planowanej zabudowy z zabudową istniejącą,
- zasady kształtowania form budynków,
- rodzaje i standardy jakościowe stosowanych materiałów wykończeniowych,
- charakterystyczne cechy elewacji budynków,
- charakterystyczne cechy dachów budynków,
- zasady i warunki dotyczące sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń,
- zasady dotyczące zagospodarowania i wyposażenia terenów przestrzeni dostępnych publicznie,
- określanie warunków działalności usługowej, w tym handlowej, w szczególności maksymalnej powierzchni sprzedaży obiektów handlowych,
- wytyczne odnośnie określenia walorów ekspozycji.

Projektowany dokument zawiera ustalenia co do przeciwdziałania zmianom klimatu. Za korzystne dla bioróżnorodności uznaje się zapobieganie rozpraszaniu zabudowy poprzez skupianie nowej zabudowy w obrębie już istniejącej. Cele ochrony środowiska w pozostałych dokumentach realizowane są poprzez wymogi prawne wymienione w tych aktach, wg których sporządzony został przedmiotowy projekt Planu.

3.3. Ochrona zabytków oraz dobra materialne

Na obszarze opracowania planu nie występują obiekty ani też obszary zaliczane do form ochrony zabytków. W ocenianym projekcie nie zakłada się również ustanowienia obiektów lub terenów chronionych ustaleniami planu. Jednakże wprowadzono zapis: Wszelkie przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, iż są zabytkiem pozyskane w trakcie robót budowlanych, prac ziemnych lub odkryte jako przypadkowe znalezisko podlegają ochronie prawnej na podstawie przepisów odrębnych

4. Prognozowane oddziaływania na środowisko i ich skutki

4.1. Zachowanie istniejących oddziaływań

Dotychczasowe zagospodarowanie gminy doprowadziło do wystąpienia konfliktów pomiędzy stanem środowiska a charakterem zagospodarowania. Ma to miejsce szczególnie na obszarze zainwestowanym, gdzie najważniejszym problemem są emisje zanieczyszczeń do atmosfery oraz do wód. Efektem podejmowanych od wielu lat działań proekologicznych jest jednak ograniczenie uciążliwości związanej z emisją spalin i pyłów. Poprawa stanu czystości powietrza atmosferycznego może wpływać w sposób szczególny na zdolność do regeneracji środowiska naturalnego. Niestety, problemem pozostaje nadal tzw. emisja „niska”, czyli pochodząca z ogrzewania w indywidualnych systemach grzewczych, które charakteryzuje niska sprawność wykorzystania paliwa oraz emisja dioksyn. Ponadto wzrasta presja ze strony środków komunikacji, ze względu na wzrost natężenia ruchu samochodowego.

Analizy obecnego stanu środowiska, a także przyszłych zmian dają możliwość prognozowania, dalszego postępowania degradacji środowiska, co daje możliwość załagodzenia lub likwidacji zniszczeń, które może spowodować intensywny rozwój gospodarczy.

Najważniejszym problemem gminy jest szata roślinna, ukształtowanie terenu oraz wody powierzchniowe oraz podziemne, które uległy największej degradacji. Dlatego też należy zahamować zmiany w ukształtowaniu i pokryciu terenu oraz zmiany stosunków wodnych, tj. wykluczenie z melioracji obszarów wilgotnych znajdujących się w obniżeniach dolin rzecznych. Kierunki przekształceń środowiska powinny koncentrować się na przeciwdziałaniu negatywnym skutkom związanym z zanieczyszczeniem powietrza i wody.

4.2. Prognozowane nowe oddziaływania na środowisko

4.2.1. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na zwierzęta i rośliny.

Wpływ ustaleń planu miejscowego na obszary Natura 2000 znajdujące się w granicach obszaru objętego planem miejscowym – Natura 2000 PLB 300011 Pojezierze Sławskie.

Negatywne skutki oddziaływania różnych form zagospodarowania przestrzennego na środowisko mogą być przenoszone w przestrzeni przede wszystkim w obiegu wodnym (powierzchniowym lub podziemnym), atmosferycznym lub denudacyjnym (grawitacyjnym) na powierzchni terenu. Ze względu na ukształtowanie terenu Polski denudacyjne przenoszenie skutków antropopresji odbywa się z reguły na niewielkie odległości (z wyjątkiem terenów górskich i wyżynnych). Natomiast znacznie szerszy zasięg może mieć występowanie fizycznych, chemicznych i biologicznych skutków antropopresji, przenoszonych w obiegu wodnym i powietrznym. Na zasięg pierwszego z nich wpływa głównie układ sieci hydrograficznej (cieków, jezior, mokradeł) oraz układ topograficznych i hydrogeologicznych działów wodnych, a drugi zależy od cyrkulacji atmosferycznej i układu pól barycznych, skutkujących występowaniem wiatrów o określonych prędkościach i kierunkach.

Z uwagi na powyższe analiza wzajemnych relacji pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi, szczególnie dotyczących zamierzeń ustaleń planu na właściwy stan ochrony gatunków stanowiących przedmiot ochrony w tym obszarze naturalnym, prowadzi do następujących konkluzji:

Przyjęte w planie miejscowym założenia odnoszące się do wszelkiej zabudowy, z uwagi na przyjęte rozwiązania w zakresie charakteru zabudowy, sposobu gospodarowania ściekami i wodami opadowymi oraz gospodarowania odpadami, będą wytwarzały w stopniu nieuciążliwym emisję zanieczyszczeń. Brak jest podstaw aby stwierdzić, iż emisja uciążliwości, w jakikolwiek sposób bezpośrednio i pośrednio oddziaływać będzie na obszary naturalne. Oddziaływanie w trakcie budowy obiektów i towarzyszącej im infrastruktury będzie miało charakter tymczasowy. Przyjęte rozwiązania planistyczne nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na uwarunkowania przyrodnicze w obszarach naturalnych oraz na właściwy stan ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony w jej obrębie. Fizyczne funkcjonowanie planowanej zabudowy będzie dla tego obszaru naturalnego neutralne.

Realizacja planu miejscowego będzie mieć neutralny wpływ na środowisko i jego elementy. Nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, jak również dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego (rzeźby, klimatu, roślinności, zwierząt, krajobrazu, obszarów objętych ochroną prawną, powiązań ekologicznych, bioróżnorodności). Ustalenia planu oraz ich realizacja nie wpłynę na zwierzęta objęte ochroną

gatunkowa, ponieważ są to zwierzęta brodzące i ich populacja występuje głównie przy otwartych akwenach, natomiast analizowany obszar znajduje się w znacznej odległości od wód otwartych.

Nie przewiduje się zatem, znaczących oddziaływań w tym oddziaływania: bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Projekt planu warunkuje realizację przewidywanego zagospodarowania działaniami minimalizującymi negatywny wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Uważa się, że działania zawarte w ustaleniach planu generalnie powinny w sposób dostateczny zmniejszać negatywne oddziaływanie przewidywanej intensyfikacji zagospodarowania. Ponadto w projekcie planu ustala się, że powierzchnie niezabudowane i nieutwardzone przeznaczają się na urządzenie zieleni. W celu zminimalizowania barier dla migracji zwierząt od strony ciągów komunikacyjnych dróg publicznych, ustalenia planu zakazują się realizacji nowych ogrodzeń złożonych z prefabrykowanych elementów betonowych, dopuszcza się różne formy gradzenia działek, a w szczególności poprzez ogrodzenia w formie: parkanów i płotów, zieleni w formie szpalerów, żywopłotów;

Omawiany teren, ze względu na obecność ludzi i dotychczasowe zagospodarowanie, już teraz nie stanowią wartościowych siedlisk lęgowych ani miejsc żerowisk. Można więc stwierdzić, że nie powinno występować tu bezpośrednie oddziaływanie na gatunki ptaków, dla których został utworzony obszar Natura 2000 „Pojezierze Sławskie”.

Wpływ ustaleń planu miejscowego na Obszar Chronionego Krajobrazu „Przemęcko - Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice.”

Cały obszar objęty planem położony jest w granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu pn. Obszar I-Przemęcko - Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice i podlega ochronie w zakresie przepisów dotyczących ochrony przyrody.

Plan zachowuje jedno z najciekawszych fragmentów rzeźby polodowcowej w Wielkopolsce, a także bogatych zespołów leśno-jeziorno-łąkowych oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Utrzymuje struktury przestrzenne terenu, ze szczególnym uwzględnieniem swoistych cech miejscowego krajobrazu, a także ochroni wartości kulturowych i historycznych.

Można więc stwierdzić, że nie wystąpi tu bezpośrednie oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu „Przemęcko - Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice”.

Wpływ na różnorodność biologiczną.

Ze względu na obecne zagospodarowanie pochodzenia antropogenicznego, jak również przeznaczenie terenów w projektowanym planie, nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń planu na istniejącą różnorodność biologiczną. Teren objęty opracowaniem jest zagospodarowany zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz zagrodową. Na terenach niezurbanizowanych różnorodność biologiczna zapewniana jest przede wszystkim przez roślinność uprawową oraz zadrzewiania i zakrzewienia śródpolne. W tym kontekście, zapisy projektu planu dotyczące wprowadzenia udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub usług, oraz zabudowy zagrodowej mogą korzystnie wpłynąć na bioróżnorodność terenu poprzez ukształtowanie nowej zieleni przydomowej. Efektywniej będzie pełnić rolę izolacji przed zanieczyszczeniami i ponadnormatywnymi oddziaływaniami akustycznymi. Zapisy planu sprzyjać będą zatem należytej ochronie różnorodności biologicznej przedmiotowego terenu.

Negatywny wpływ na bioróżnorodność będą miały nowe powierzchnie utwardzone.

Wpływ na ludzi.

Dokument planistyczny z założenia jest realizacją potrzeb społeczno - gospodarczych. Plan miejscowy powinien otwierać nowe możliwości inwestycyjne i spełniać oczekiwania obecnych i przyszłych właścicieli gruntów. Ponieważ plan uwzględnia wnioski złożone przez instytucje (w mniejszym lub większym zakresie) należy jego oddziaływanie w sferze społeczno - gospodarczej uznać za pozytywne. Zmiany, które zostały ujęte w projekcie planu miejscowego, nie będą powodować znaczącego oddziaływania dla ludzi.

W skutek realizacji inwestycji budowlanych i obsługi komunikacyjnej okresowo mogą występować pewne uciążliwości, związane z obsługą techniczną inwestycji.

Nie przewiduje się w skutek realizacji ustaleń projektu planu uciążliwości dla ludzi, poza hałasem komunikacyjnym, związanym z obsługą terenów, jednak uciążliwość ta będzie miała charakter okresowy (w dni robocze, w określonych godzinach).

Wpływ na faunę i florę

Powstanie lokalnych barier przyrodniczych w postaci ogrodzeń działek może oddziaływać w sposób stały i ciągły na świat zwierzęcy, tzn. powodować trudności w migracji drobnej zwierzyny. Natomiast w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zostały ujęte takie zapisy aby minimalizować niekorzystne wpływy na zwierzęta egzystujące na tym obszarze oraz w jego sąsiedztwie.

W projekcie planu miejscowego ustala się nakaz utrzymania na działkach inwestycyjnych określonego odsetka powierzchni czynnych biologicznie. Poza ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych, które może oddziaływać niekorzystnie w sposób bezpośredni, długoterminowy i stały, nie przewiduje się oddziaływania na świat roślinny.

Poza ustaleniami planu, które spowodują ograniczenie istniejących obecnie powierzchni biologicznie czynnych, nie przewiduje się oddziaływania na świat roślinny. Utrata terenów zielonych, może oddziaływać niekorzystnie w sposób bezpośredni, długoterminowy i stały.

W celu ograniczenia negatywnych skutków wynikających z przekształcenia terenów biologicznie czynnych na tereny budowlane w planie powierzchnie niezabudowane i nieutwardzone należy przeznaczyć na rodzimą zieleń urządzoną.

W zakresie odprowadzenia ścieków plan ustala:

- ustala się obowiązek odprowadzania ścieków sanitarnych (bytowych, komunalnych) do sieci kanalizacji sanitarnej,
- dopuszcza się budowę bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne,
- dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz obiektów i urządzeń towarzyszących, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Docelowo planuje się podłączenie całego obszaru objętego opracowaniem do sieci kanalizacji sanitarnej.

Wpływ zmian na stosunki wodne.

Realizacja założeń planu, nie powinna doprowadzić do zmiany warunków gruntowo - wodnych. Projekt planu, nie przewiduje odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych, stąd w wyniku realizacji ustaleń planu nie wystąpi bezpośrednio negatywne oddziaływanie na wody powierzchniowe. Jednakże, praca sprzętu budowlanego, nie zawsze w pełni sprawnego, może doprowadzić do zanieczyszczenia związkami ropopochodnymi. Podobnie prace związane z budową obiektów, wymagających głębszego posadowienia wiążą się z minimalnym zagrożeniem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych. Miejsca, na których mogą powstać zanieczyszczenia substancjami chemicznymi lub ropopochodnymi, w szczególności na terenach podjazdów, miejsc parkingowych. Ze względu na konieczność unieszkodliwiania ścieków bytowych oraz odpadów komunalnych występuje niewielkie ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

W celu minimalizacji ryzyka wystąpienia zanieczyszczenia wód, powinno wprowadzić się bezwzględny zakaz odprowadzania ścieków bytowych do gruntu. Uciążliwość związana z koniecznością gromadzenia, składowania i wywozu odpadów komunalnych, wiąże się pośrednio z powstaniem uciążliwości generowanej przez pojazdy wywożące nieczystości (emisja hałasu i spalin).

W programie ochrony środowiska dla gminy Wijewo wyznaczono długookresowe cele ochrony wód powierzchniowych:

- kontrola miejsc nielegalnych odprowadzeń zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i likwidacja lokalnych źródeł zanieczyszczeń;
- ograniczenie spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych oraz współpraca z ościennymi gminami w zakresie podniesienia jakości wód w jeziorach i rzekach;
- poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej;
- ochrona zasobów wodnych i racjonalne gospodarowanie wodą;
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom i turystom odpowiedniej ilości i jakości wody do picia;
- oszczędne gospodarowanie wodą dla celów przemysłowych.

Ponadto obszar objęty planem zlokalizowany jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 304 Zbiornik międzymorenowy „Zbąszyń”. Ujęcia wody oraz obszary zasilania wód są chronione przez ustanawianie stref ochronnych. Zgodnie z art. 141 ustawy Prawo wodne obszary ochronne zbiorników wód podziemnych ustanawia Wojewoda na wniosek Wód Polskich, w drodze aktu prawa miejscowego. Są to obszary, na których obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją, a przede wszystkim ich jakości (stanu chemicznego).

Zwiększenie skuteczności ochrony wód podziemnych ma na celu zmniejszenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do warstw wodonośnych. Wszystkie ujęcia wody eksploatowane na terenie

gminy Wijewo posiadają ustaloną jedynie strefę ochrony bezpośredniej. Istotnym źródłem zanieczyszczenia zwłaszcza wód podziemnych są spływy obszarowe oraz przedostawanie się zanieczyszczeń z nieszczelnych szamb, ścieki przedostające się z nieszczelnej kanalizacji, bądź zanieczyszczenia migrujące ze składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz jako skutki zdarzeń awaryjnych. Ograniczanie zanieczyszczeń z tytułu spływów powierzchniowych będzie realizowane poprzez systematyczne wdrażanie zasad prowadzenia gospodarki rolnej zgodnych z założeniami ochrony środowiska.

Do celów mogących zabezpieczyć stan wód podziemnych może być między innymi ograniczenie wykorzystania zasobów wód podziemnych na skalę dostosowaną do tempa odnawiania się. Dopuszczenie w planie pobór wody z własnych ujęć wodnych nie będzie miało wpływu na zasoby ilościowe wód podziemnych.

Wpływ na powietrze.

Największym antropogenicznym źródłem emisji zanieczyszczeń jest proces energetycznego spalania paliw z systemów grzewczych budynków oraz system komunikacyjny. Wielkość emisji, będzie uzależniona od rodzaju przyjętego nośnika energii i rodzaju zastosowanych urządzeń. W przypadku stosowania urządzeń charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisji, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego nie wzrośnie w sposób istotny.

W przypadku realizacji funkcji usługowych i produkcyjnych zaobserwujemy pewien wzrost zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w związku z powstaniem nowych lokalnych źródeł emisji zanieczyszczeń z ewentualnych procesów technologicznych do atmosfery. Wielkość emisji będzie uzależniona od rodzaju prowadzonej działalności na terenach gdzie dopuszczono działalność usługową oraz rodzaju przyjętego nośnika energii. W przypadku zachowania reżimu wynikającego z obowiązujących norm zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego nie wzrośnie w sposób istotny.

Zanieczyszczenie powietrza, ze względu na strukturę źródeł emisji dzieli się na:

- zanieczyszczenia podstawowe (SO₂, NO₂ i pył) - powstają podczas spalania paliw w kotłowniach przemysłowych i lokalnych (komunalno - bytowych), charakteryzuje je wyraźna zmienność w ciągu roku (w sezonie zimowym następuje wzrost SO₂ i pyłu),
- zanieczyszczenia emitowane ze źródeł mobilnych,
- zanieczyszczenia wtórne powstające w wyniku reakcji i przemian związków w zanieczyszczonej atmosferze.

Z uwagi na niewielkie natężenie ruchu pojazdów na drodze powiatowej pomiędzy Wijewem a Sławą, nie przewiduje się emisji zanieczyszczeń atmosfery powodujących przekroczenie poziomów dopuszczalnych. Należy podkreślić, że sposób, a także intensywność negatywnego oddziaływania na środowisko będzie nieco odmienny w czasie realizacji zabudowy i po zrealizowaniu.

Na terenie objętym planem mogą występować również inne uciążliwości o charakterze terminowym, związane hałasem oraz zanieczyszczeniami emitowanymi przez maszyny wykorzystywane w trakcie trwania procesów budowlanych.

W celu ograniczenia negatywnych skutków w zakresie ochrony powietrza, w planie ustala należałoby wprowadzić następującą zasadę aby emisja do powietrza szkodliwych gazów i pyłów nie może przekraczać wielkości dopuszczalnych, określonych w przepisach odrębnych.

Wpływ na powierzchnię ziemi (rzeźbę terenu) i gleby.

Na terenach inwestycyjnych, w oczywisty sposób zostaną w pewnym stopniu zdegradowane naturalne walory przyrodnicze terenu — gleba i część powierzchni biologicznie czynnej, w miejscach posadowienia budynków oraz na terenach o utwardzonej nawierzchni. Na terenach utwardzonych, jakimi są obszary pod budynkami, drogami, chodnikami, dojazdami i innymi powierzchniami utwardzonymi dojdzie do niekorzystnego przekształcenia gleb o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym.

Wraz z zabudowaniem części nastąpi utwardzenie i uszczelnienie podłoża. Ubytek gleby może powodować zakłócenie procesu obiegu pierwiastków, przepływu energii oraz procesów odpływu i magazynowania wody. Ponadto mogą wystąpić uciążliwości krótkoterminowe, związane z czasową zmianą rzeźby terenu na skutek prowadzonych procesów budowlanych. Na terenach, gdzie zostaną utworzone tereny zieleni (w postaci ogródków działkowych), warunki glebowe nie zostaną zdegradowane a wręcz zostaną wzbogacone.

Wpływ na krajobraz.

Krajobraz należy rozpatrywać kompleksowo, jako przyrodnicze zależności zachodzące między elementami abiotycznymi, biotycznymi i technicznymi oraz jako wizualne zależności między przyrodniczymi i technicznymi elementami dostrzeganymi na pewnym obszarze. Należy przyjąć, że elementy antropogeniczne zawsze wchodzi w skład krajobrazu stref związanych z siedliskami ludzkimi, a umieszczenie ich w przestrzeni

wynika z potrzeby korzystania ze środowiska. Nie ma takiej możliwości, aby stworzyć pełną izolację między elementami antropogenicznymi a środowiskiem przyrodniczym, a praktyka ochrony krajobrazu powinna polegać na harmonijnym włączaniu elementów antropogenicznych w przestrzeń.

Zmiany krajobrazu będą polegały na wprowadzeniu przede wszystkim zabudowy o charakterze mieszkaniowym i usługowym wraz z funkcjami towarzyszącymi (wewnętrzne systemy komunikacyjne). Ponadto zmiany krajobrazu mogą zostać wzbogacone poprzez utworzenie terenów zieleni urządzonej.

W zakresie kształtowania walorów krajobrazowych na obszarze opracowania istotne znaczenie mają ustalenia planu dotyczące ukształtowania obiektów i sposobów zagospodarowania. Plan wprowadza ograniczenia maksymalnej wysokości zabudowy, wyznacza systemy komunikacyjne, precyzuje linie nieprzekraczalne zabudowy. Plan skutecznie reguluje zasady tworzenia ładu przestrzennego i kształtowania krajobrazu.

Reasumując realizacja ustaleń planu przy precyzyjnie dochowanych warunkach jego ustaleń, korzystnie wpłynie na walory estetyczne całego obszaru.

Wpływ na klimat.

Nie przewiduje się oddziaływania na klimat, powstałego w skutek realizacji projektu planu. Relatywnie niewielka skala planowanego nowego zainwestowania powoduje, że wpływ na ponadlokalne oraz lokalne warunki klimatyczne należy uznać za pomijalny.

Wpływ na poziom hałasu.

Projektowany sposób zagospodarowania będzie stanowić dodatkowe źródło hałasu. Dominować będzie hałas komunikacyjny. Plan nie zakłada, uciążliwych funkcji budowlanych.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważonego hałasu jest przyporządkowanie danego terenu do określonej kategorii wg sposobu zagospodarowania. Na terenie objętym planem i w bezpośrednim sąsiedztwie brakuje odpowiednich pomiarów poziomu hałasu natomiast zakłada się, że na terenach chronionych akustycznie będą dotrzymane dopuszczalne poziomy hałasu określone w przepisach odrębnych.

Plan ustala zachowanie ochrony przed hałasem poprzez zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub na poziomie określonym w przepisach szczególnych.

W przypadku lokalizacji obiektów podlegających ochronie akustycznej należy zastosować rozwiązania techniczne zapewniające właściwe, określone w przepisach odrębnych warunki akustyczne w tych obiektach (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej należą do kategorii terenów wymagających ochrony akustycznej — zakazuje się przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu, określonych dla tej kategorii, zgodnie z przepisami szczególnymi i odrębnymi). Hałas komunikacyjny dotyczący drogi powiatowej nie przekracza standardów jakości środowiska określonych dla terenów związanych z mieszkalnictwem, ponieważ natężenie ruchu na przedmiotowej drodze jest bardzo małe. Oznacza to również, że w obecnej sytuacji nie wystąpi potrzeba zastosowania środków technicznych ograniczających emisję hałasu.

W przypadku przekroczenia poziomu hałasu, należy zastosować ekrany akustyczne lub inne skuteczne środki techniczne, technologiczne bądź organizacyjne celem zabezpieczenia przed hałasem.

W projekcie planu założono obowiązywanie następujących standardów akustycznych określonych przepisami odrębnymi dotyczącymi dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach:

- MNW zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej;
- MNW-U zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub usług;
- RZM zabudowy zagrodowej;
- US terenów usług sportu i rekreacji.

Wpływ na poziom promieniowania elektromagnetycznego.

Na obszarze objętym planem zaopatrzenie w energię elektryczną należy zapewnić przez istniejącą sieć elektroenergetyczną według technicznych warunków określonych przez operatora sieci. W przypadku zwiększonego zapotrzebowania mocy zaopatrzenie w energię elektryczną należy realizować poprzez rozbudowę sieci elektroenergetycznej na terenach dróg publicznych lub na terenach własnych inwestora, według technicznych warunków przyłączenia uzyskanych od operatora. Dodatkowo wpływ na środowisko powodują linie przesyłowa średniego napięcia 15kV przebiegające przez teren opracowania planu.

Projekt planu zawiera następujące, korzystne ustalenia dotyczące rozbudowy sieci elektroenergetycznej uwzględniające minimalizację szkodliwego promieniowania niejonizującego :

- dopuszcza się budowę nowej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej oraz przebudowę, remont i utrzymanie istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, na podstawie przepisów odrębnych;
- dopuszcza się zasilanie w energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii, takich jak baterie słoneczne (zabrania się na terenie opracowania planu lokalizacje elektrowni wiatrowych) o mocy zgodnej z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się przebudowę jak i skablowanie istniejących napowietrznych linii energetycznych.

Tereny sąsiednie

Z uwagi na lokalny, miejscowy, charakter oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planu, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko terenów sąsiednich.

4.2.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Oddziaływanie ustaleń projektu planu wiąże się z typowymi konsekwencjami związanymi z powiększeniem się obszarów zurbanizowanych w środowisku naturalnym.

W celu ochrony gatunków ptaków, będących obiektami ochrony na obszarze Natura 2000 Pojezierze Sławskie, mimo że nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na te gatunki, wskazane jest:

- prowadzenie monitoringu chronionych ptaków na obszarze opracowania Natura 2000 Pojezierze Sławskie, który będzie zawierać informacje dotyczące podejmowanych działań ochronnych oraz wpływu tych działań na stan ochrony tych gatunków (obligatoryjny monitoring co 3 lata),
- ograniczanie robót budowlanych i ziemnych, powodujących znaczny wzrost zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, hałasu i ruchliwości prowadzonych w okresach lęgowym i jesiennych przelotów ptaków (na etapie realizacji inwestycji),
- prowadzenie szerokiej akcji edukacyjno-uświadamiającej, promującej zachowania proekologiczne, uwzględniające cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie.

Analizując całokształt zagadnień przyrodniczych w opracowywanym planie można stwierdzić, że projektowane zamierzenia inwestycyjne oraz rozwiązania techniczne uwzględniają zasady ochrony i kształtowania środowiska, wykluczając bądź minimalizując możliwość powstawania degradacji środowiska. Jednakże części negatywnych oddziaływań nie da się w pełni uniknąć. Można natomiast dążyć do ograniczania uciążliwości poprzez odpowiednie zapisy w planie miejscowym.

Rozpatrując omawiany teren z punktu widzenia jego cech oraz biorąc pod uwagę sposób projektowanego zagospodarowania, można stwierdzić, iż w celu złagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko, wymagane jest zastosowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie, lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Zmniejszenie uciążliwości można osiągnąć przez:

- większe ograniczenia intensywności zabudowy dla terenów mieszkaniowych,
- wprowadzenie większej ilości zieleni przez zwiększenie wskaźnika nasycenia terenów budowlanych zielenią,
- tworzenie stref zieleni izolacyjnej wokół terenów usługowo-produkcyjnych,
- określenie minimalnej wartości przeznaczenia działki budowlanej lub terenu na zieleń wysoką;
- większe ograniczenia dotyczące możliwości utwardzenia terenu i niszczenia pokrywy glebowej,
- zapisy dotyczące ochrony gleb przed związkami chemicznymi i ropopochodnymi,
- obowiązek utwardzeń terenu, na którym może dojść do wycieków ropopochodnych,
- zakaz działalności powodujących emisję szkodliwych gazów i pyłów na poziomie przekraczającym wielkości dopuszczalnych, określonych w przepisach odrębnych.

4.2.3. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Na etapie sporządzania projektu planu miejscowego, w związku z potencjalnymi czynnikami, które mogłyby skutkować negatywnym oddziaływaniem na środowisko, brane pod uwagę były różne warianty. W zespole projektowym prowadzone były konsultacje dotyczące oddziaływania na środowisko poszczególnych elementów

koncepcji planu. Wybrano wariant najbardziej korzystny pod względem środowiskowym i uwzględniający założenia zrównoważonego rozwoju, dla którego sporządzono niniejszą prognozę.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że niniejsza prognoza sporządzana była na potrzeby projektu planu i ze względu na ustawowy obowiązek zachowania zgodności ustaleń planu z treścią studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz na nieznaczną szkodliwość dla środowiska spowodowaną ustaleniami planu nie rozważa się innych alternatywnych rozwiązań zagospodarowania terenu opracowania

4.2.4. Przewidywane oddziaływanie na zasoby naturalne

Na opracowywanym terenie nie występują zasoby naturalne w związku z powyższym w prognozie nie określa się, nie analizuje i nie ocenia się oddziaływania na zasoby naturalne.

4.2.5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ze względu na charakter i przewidywaną skalę zmian, jaką niesie za sobą realizacja planu, nie przewiduje się konieczności szczególnej analizy skutków postanowień przedmiotowego dokumentu. Oddziaływanie na środowisko, nawet przy pełnym wykorzystaniu zapisów na cele inwestycyjne, nie powinno zmienić się na tyle, aby konieczne było wprowadzenie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska. Oznacza to, że monitoring środowiska w granicach projektu planu winien być prowadzony przede wszystkim w ramach obowiązujących programów z zakresu ochrony środowiska- zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień, kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska należy pamiętać, że muszą odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Monitorowanie realizacji ustaleń planu miejscowego w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego powinno obejmować przede wszystkim:

- analizę i ocenę działań podejmowanych na obszarach wrażliwych i występowania potencjalnych konfliktów,
- monitoring stanów wód prowadzony przez RZGW,
- okresowe badanie kontroli szczelności zbiorników bezodpływowych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Elementy analizy skutków realizacji ustaleń planu, powinny zawierać również działania prowadzone w ramach zarządzania obszarami chronionymi. Szczególnie ważne to będzie w odniesieniu do obszaru Pojezierze Sławskie należącego do sieci Natura 2000.

W stosunku do obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie instrumentem wykonawczym powinien być również obowiązkowy monitoring środowiskowy przeprowadzany co 3 lata. Zawierać on powinien informacje dotyczące podejmowanych działań ochronnych oraz wpływu tych działań na stan ochrony gatunków ptaków, a także wyniki nadzoru nad tymi działaniami.

Dodatkowo weryfikacja zapisów projektu planu (w ramach kontroli zachodzących przemian przestrzennych) odbywa się minimum raz na kadencję Rady Gminy - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4.2.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Wijewo nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami innych państw i nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska.

Proponowane w projekcie planu, zmiany zagospodarowania nie będą skutkowały powstawaniu inwestycji, które mogłyby spełniać kryteria zawarte w Konwencji o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym.

Reasumując, nie przewiduje wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. Podsumowanie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza została sporządzona do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zwanego dalej planem) dla wsi Potrzebowo. Do sporządzania przedmiotowego planu przystąpiono na podstawie uchwały Rady Gminy w Wijewie Nr IX/59/2024 z dnia 09 grudnia 2024r.

Projekt planu zagospodarowania obejmuje wieś Potrzebowo, położoną wzdłuż drogi powiatowej nr 4755P Wijewo - Potrzebowo i dalej w kierunku na Sławę.

Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska określonymi na podstawie dostępnych, przekazanych przez Gminę Wijewo opracowań fizjograficznych. Projekt planu ma na celu zmianę obecnych zapisów planistycznych, obowiązujących na obszarze opracowania, zgodnie z kierunkami rozwoju wyznaczonymi w aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wijewo. Na podstawie tego dokumentu, w ocenianym planie, określono szereg terenów o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania.

Przedmiotowe opracowanie prognozy zostało sporządzone na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 poz. 1113). Przyjęta metodyka została dostosowana do ww. aktu prawnego oraz specyfiki projektowanego planu.

W prognozie określono, przeanalizowano i oceniono istniejący stan środowiska na badanym terenie, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Kolejną, zasadniczą częścią opracowania niniejszej prognozy jest analiza wpływu ustaleń przyjętych w planie na poszczególne komponenty środowiska. W szczególności przedstawiono przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji planu na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, poziom hałasu, poziom promieniowania elektromagnetycznego, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne.

W następnych krokach przedstawiono między innymi rozwiązania projektowe, mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Zmniejszenie potencjalnych uciążliwości osiągnięto poprzez odpowiednie zapisy ustaleń planistycznych. Jednocześnie analizując całość ustaleń planu, można stwierdzić, że projektowane zamierzenia inwestycyjne i planowane rozwiązania uwzględniają zasady ochrony środowiska. Warunki zagospodarowania terenów określone w planie, począwszy od zagadnień związanych z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego a skończywszy na ustaleniach regulujących zagadnienia związane z infrastrukturą techniczną, wykluczają bądź minimalizują negatywne oddziaływanie na środowisko.

Największe zmiany w stosunku do stanu obecnego środowiska spowoduje realizacja nowej zabudowy na terenach jednostek oznaczonych w planie symbolem MNW i opisanym jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej. Jednocześnie projekt planu zawiera szereg ustaleń zmierzających do ograniczenia możliwości prowadzona działalność usługową w taki sposób aby miała ona charakter nieuciążliwy a standardy środowiskowe na tych terenach, były podobne jak dla terenów mieszkaniowych.

Ponadto w prognozie opracowano analizę uwarunkowań przyrodniczych i ocenę stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu gdzie na podstawie przyjętych w planie ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska oraz zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w tym parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, nie przewiduje się przekroczeń standardów jakości środowiska. W związku z powyższym, nie było podstaw do określenia obszarów, dla których przewiduje się znaczące oddziaływanie.

W następnych krokach przedstawiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Następnie oceniono skutki wpływu ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska gdzie stwierdzono, że warunki zagospodarowania terenów określone w ustaleniach planu, począwszy od zagadnień związanych z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego a skończywszy na ustaleniach regulujących zagadnienia związane z infrastrukturą techniczną, wykluczają bądź minimalizują negatywne oddziaływanie na środowisko.

W kolejnym etapie opracowania zawarto informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko gdzie wykazano, że realizacja ustaleń planu ze względu na niewielką skalę opracowania, charakter przedsięwzięcia, oraz znaczną odległość od granic Państwa, nie przewiduje wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko

Ponadto opisano potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. Zapisy tego rozdziału mówią że, w przypadku braku planu stanowiącego prawo lokalne, będą miały zastosowanie przepisy aktualnie obowiązującego planu na tym obszarze.

Stwierdzono, że konsekwencją pozostawienia dotychczasowego zagospodarowania może być stopniowe obniżanie jakości środowiska a w szczególności środowiska wodno-gruntowego. Odstąpienie od realizacji planu jest równoznaczne z zatrzymaniem rozwoju infrastruktury, a więc systemu kanalizacyjnego. Z drugiej strony ustalenia planu zawierają jednocześnie niezbędne zapisy, które umożliwiają rozwój terenów opracowania z jak najmniejszą szkodliwością dla środowiska przyrodniczego, a co za tym idzie do poprawy stosunków przyrodniczych na tych terenach.

Opisano propozycje rozwiązań mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Stwierdzono, że realizacja planu miejscowego będzie mieć neutralny wpływ na środowisko i jego elementy. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania w tym oddziaływania: bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Projekt planu zgodny jest z Audytem krajobrazowego województwa wielkopolskiego w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Przemęcko — Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice. Plan uwzględnia rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów.

Przedstawia wyjaśnienie o braku rozwiązań alternatywnych w stosunku do planowanych. Ponieważ niniejsza prognoza sporządzana była na potrzeby projektu planu miejscowego i ze względu na ustawowy obowiązek zachowania zgodności ustaleń planu z treścią Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak również z uwagi na nieznaczny szkodliwość dla środowiska spowodowaną ustaleniami projektu, nie rozważa się innych alternatywnych rozwiązań zagospodarowania terenu opracowania.

Podsumowując prognozuje się, że realizacja zapisów planu, będzie w znikomym stopniu oddziaływać na środowisko. Analizując całokształt ustaleń planistycznych, można stwierdzić, że projektowane zamierzenia inwestycyjne i planowane rozwiązania uwzględniają zasady ochrony środowiska.

Biorąc powyższe pod uwagę, projektowane zagospodarowanie obszaru opracowania nie powinno spowodować w stopniu znaczącym pogorszenia warunków naturalnych a ustalenia planu zasadniczo nie zawierają nowych rozwiązań, które mogłyby zdecydowanie negatywnie wpłynąć na środowisko przyrodnicze.

6. Oświadczenie autora

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie i posiadam, co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko, oraz brałem udział w przygotowaniu, co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko, w związku z tym spełniam ustawowe wymogi dla autora prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

26.05.2025r.

mgr inż. Zbigniew Gałuszka

